

ANT

Devrim
stratejisi
üzerine
açık oturum

Haftalık Dergi • 23 Ocak 1968 • Sayı: 56 • 125 Kuruş

YİYİN EFENDİLER YİYİN

HAFTANIN NOTLARI

15 Ocak

TIP kongresi

● TIP İzmir II Kongresi, Eşrefpaşa Evlenme Dairesinde yapılmıştır. İzmir Milletvekili Cemal Hakkı Selek'in başkanlığında yapılan kongrede, söz alan delegeler, yurt ve dünya sorunları üzerinde görüşlerini açıkladıktan sonra İnönü'nün son konuşmasına cevap vererek „İnönü TIP'i hedef alan konuşmalar yapmakla kendi kendini ele vermekte ve ortanın solu hareketinin değerini yitirdiğini ortaya koymaktadır. Atatürk'ün ölümünden sonra Türkiye'yi bağımlı bir hale sokan İnönü, halka önder olacak bir lider değildir. Son beyanati bunu açıkça belli etmiş, iktidar partisiyle işbirliği yaparak TIP'ın faaliyetini baltalamaya kararlı olduğunu ortaya koymuştur. Bir lider, hem ortanın solunda, hem de emperyalistlerin menfaatlerini devam ettiren NATO'da yer alamaz” demişlerdir. Genel Sekreter Nihat Sarı'nın da konuştuğu kongreye Genel Başkan Mehmet Ali Aybar da, metnini yedinci sayfamızda okuyacağınız bir mesaj göndererek İnönü'ye cevap vermiştir.

16 Ocak

Gençlere baskı

● İki ay önce Yüksek Öğretmen Okulu'nda kurulan Fikir Kulübü'nün yöneticilerine devamlı baskı yapılmakta ve kurucu üyeler okulun disiplin kurulu tarafından sık sık sorguya çekilmektedir. Okul yöneticileri, Fikir Kulübü tarafından kuruluş sırasında yayınlanan bildirinin siyasi mahiyette olduğunu iddia etmektedirler.

Yeni Fikir Kulübü

● Fikir Kulüpleri Federasyonu, her gün yeni kuruluşlarla güçlenmektedir. Son olarak İstanbul Özel Gazetecilik Yüksek Okulu'nun sosyalist öğrencileri F.K.F.'ye bağlı olarak yeni bir Fikir Kulübü kurmuşlardır. Ö.G.Y.O. öğrencileri Fikir Kulübü'nün yayınladığı ilk bildiride „halktan yana bilinçli gazeteci adayları”na hitaben şöyle denilmektedir: „Pek yakın bir geleceğin basın mensubu ve gerçek bir aydın olarak Hâbişli patronlarının ve egemen sınıfın kiralık kalemi değil, toplumu kişiler olarak Türk halkının yanında ve onun çıkarları uğruna çalışmalı, kurulacak özgür Türkiye'nin inşasında sana düşen görevi layıkıyla yerine getirmelisin...”

N. Hikmet olayı

● Nazım Hikmet'in Krefeld'de oynanan „Ferhat ile Şirin” adlı oyununa Türkçe yayınında yer veren Alman Televizyonu'na karşı bir bildiri yayımlayarak „Komünizm propagandası yapıldığını” iddia eden Köln Türk İşçileri Derneği Başkanı Sümer Akat ve Genel Sekreter Metin Kandemir, televizyon yöneticileri tarafından mahkemeye verilmektedir. Televizyon yetkilileri bu amaçla Sümer Akat'ın çalıştığı Köln Konsolosluğu'na ve Metin Kandemir'in çalıştığı Deutz Firması'na mektupla başvurarak adreslerini istemiştir.

Goril'e cevap

● Bolivya Cumhurbaşkanı Barrientos'un, 30 yıl mahkûm Fransız düşünürü Régis Debray ile Küba'da mahkûm bulunan karşı devrimci Binbaşı Hubert Matos'un değiştirilmesi yolunda yaptığı teklife Küba Cumhurbaşkanı Castro şu karşılığı vermiştir: „Barrientos Goril'nin meydan okuyuşuna cevap veriyoruz: Karşı ihtilallerin ve karşı ihtilaleci şeflerin serbest bırakılmasını istiyorsa, Che'nin na'ını bize teslim eder. Biz, Régis Debray'ın böyle bir mübadele teklifini hiç bir zaman kabul etmeyeceğinden emniz.”

TÖS direnecek

● Bine yakın TÖS şube yöneticisi öğretmen, „öğretmen kıymı”nı protesto etmek üzere Ankara'da toplandılar. Genel Başkan Fakir Baykurt, Bakanın tutumunu giddetle eleştirerek „Onlar bizi sürdüke, kıydıkça biz daha güçleneceğiz” demiş ve direnme hareketinin sürdürüleceğini açıklamıştır.

17 Ocak

Montaj sanayii

● Montaj sanayisinin Türkiye'nin çıkarlarına aykırı olduğu, karma komisyondaki bütçe görüşmeleri sırasında muhalefete mensup Milletvekilleri tarafından açıklandı. CHP'nin sol kanadından Şükrü Koç, Sanayi Bakanlığı bütçesini tenkit etmek üzere yaptığı konuşmada „Türkiye'de özel sektör içinde bir ayırım yapılmamıştır. Özel sektör içinde montajcılar da vardır. Milli Türk sanayicisi de... Özel Milli Türk sanayicisi desteklenmelidir. Özel millî sanayile verilen kredi düşüktür. Bankaların dağıttığı 22 milyar krediden sadece bir milyarı özel millî sanayi alabilmektedir. Özel millî sanayi, montajcılara ve dolaylı ithalata karşı korunmalıdır. İktidar montajcıları mı, yoksa özel millî sanayii mi destekleyecektir, bu konuda vuzuha varmalıdır. Montaj vurgunu çok yüksek fabrikalara dayanmakta ve önüne geçilememektedir. Normal bir özel teşebbüs bile bu durumdan utanır” demiştir.

Bir anket

● Batı Almanya'da Türk gazete okuyucuları arasında düzenlenen bir soruşturmada TIP İstanbul Milletvekili Çetin Altan birinci seçilmiştir. „En çok hangi yazarı sever ve okursunuz?” sorusuna cevap veren Türklerden yüzde 93'ü Çetin Altan'ı, yüzde 91'i İlhan Selçuk'u okuyup sevdiklerini belirtmişlerdir. Sağcı yazarlardan Orhan Seyfi Orhon yüzde 9, Ahmet Kabaklı ise yüzde 7 oranında oy almışlardır.

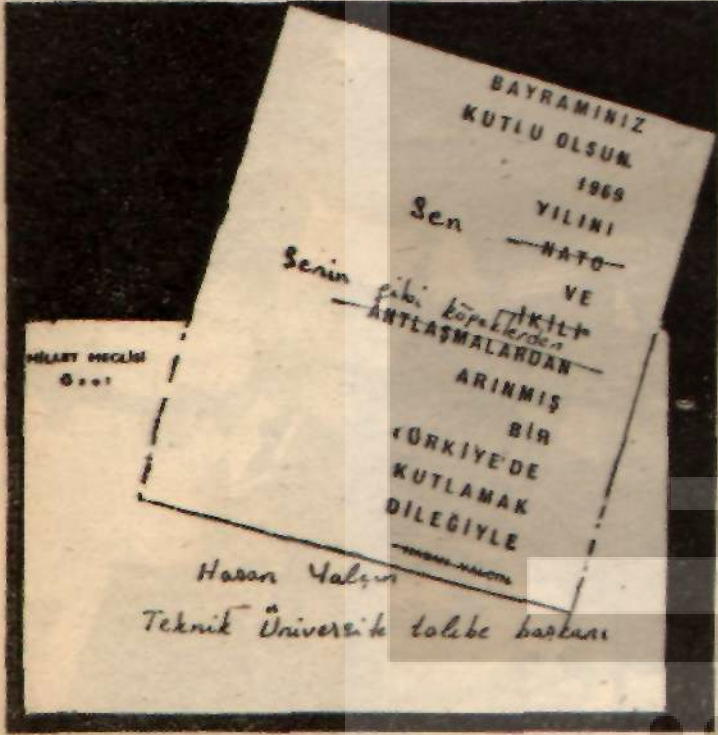
18 Ocak

Çeteci güzel

● Eski Guatemala güzellerinden Rogelia Cruz Martinez, başkent 85 kilometre kadar uzakındaki bir köprüünün altında ölü olarak bulundu. Martinez, eski Cumhurbaşkanı Enrique Peralta'nın yönetimi sırasında komünist çetecilerle işbirliği yapmak suçundan üç yıl cezaevinde kalmıştı. Son zamanlarda devamlı olarak sağcı tetbişçilerin tehditlerine maruz kalan çeteci güzelin dövülerek öldürüldüğü anlaşılmıştır.

AKEL'in görüşü

● 25 Şubat'ta yapılacak Cumhurbaşkanı seçiminde Bağımsız Kopos Makarios'u destekleyeceğini ilân eden Kıbrıs Komünist Partisi AKEL, Kıbrıs Sorunu için tek çözüm yolunu „Gerçek anlamda bağımsız ve askerden tecrit edilmiş Kıbrıs devleti kurulması olduğunu” bildirmiş, ayrıca hükûran ve bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nde „Türklerin azınlık haklarının da teminat altına alınmasının şart olduğunu” açıklamıştır. Makarios'a oy vereceğini açıklayan Kıbrıs Komünist Partisi'nin kayıtlı üyesi 10 bin civarında olup parti 40 bin işçiyi de kontrolü altında bulundurmaktadır. Öte yandan, Kıbrıs Sorununa adanmış burnunu sokan Amerika Cumhurbaşkanı L. Johnson, adanın NATO çerçevesi içinde kalması için taraflar arasında „dörtlü bir toplantı” yapılmasını sağlamak üzere yakın arkadaşları Virginia Senatörü Berd'i Atina'ya yollamıştır.

Hangisi köpeklik?

İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Hasan Yalçın, yılbaşında parlamento üyelerine „1969 yılını NATO ve ikili antlaşmalardan arınmış bir Türkiye'de kutlamak dileğiyle...” yazılı birer tebrik kartı göndermiş bulunuyordu. Parlamento üyelerinden biri, bu tebriğe, aynı kartın üzerinde elyazısıyla değişiklik yapıp „1969 yılını sen ve senin gibi köpeklerden arınmış bir Türkiye'de kutlamak dileğiyle” haline getirerek „Millet Meclisi - Özel, antetli bir zarfı Hasan Yalçın'a göndermiştir. Yukarıda fotokopilerini sunduğumuz kartı inceleyenler, köpekliğin kime daha çok yakışacağını her halde takdir edeceklerdir.

CİLTLERİNİZİ ALDINIZ MI?

ANT'nin cilt kapakları ve ciltlerinin dağıtımına devam edilmektedir. İstanbul'da bulunan okurlarımız bizzat dergi idarehanesine gelerek cilt kapaklarını 15 lira, ciltleri ise 50 lira karşılığında alabilirler. Taşrada bulunan okurlarımız ise taleplerini bildirdikleri takdirde müracaat sırasına göre cilt kapakları 15 lira, ciltler ise 50 lira ödemeli olarak adreslerine gönderilecektir. Ancak, taşradaki okurlarımızın açık adresleriyle birlikte posta ve ambalaj masrafları karşılamak üzere her cilt kapağı için 3 lira ve her cilt için 5 liralık posta pulunu „ANT Dergisi - P.K. 934 - Sirkeci - İstanbul” adresine göndermeleri gerekmektedir.

Öte yandan, ANT'nin birinci cildini temin edememiş okurlarımız için de çok az sayıda cilt kapağı ve cilt yaptırılmıştır. Bunları da okurlarımız aynı şartlarla temin edebilirler.

Ellerinde ANT'nin ikinci cildine ait 26 dergilik koleksiyonu bulunan okurlarımız da, bunları idarehanemize getirdikleri takdirde ciltleme masrafı ve yıpratma payı karşılığı da dahil olmak üzere 20 lira fark ödemeleri halinde ANT'nin ikinci cildine sahip olabilecekler ve ayrıca ciltleme külfetinden kurtulacaklardır.

Bir dev çöküyor

● Kapitalist dünyanın içine sürüklendiği bunalım en yıkıcı etkilerini bir zamanlar «Batmayan Güneş» İmparatorluğu olarak tanınan İngiltere'de göstermiş, Sterlin'in devalüe edilmesinden sonra İngiliz Hükümeti yeni bazı tedbirlerle başvurarak ülkesini kendi adalarında kabuğuna çekilmiş uradan bir devlet haline getirmiştir. Wilson'un açıkladığına göre, İngiltere 1971'e kadar Uzak Doğu'daki ve Basra Körfezi'ndeki kuvvetlerini geri çekecektir. Ayrıca, Maliye Bakanı Jenkins, İngiliz Uluşu'nu daha kötü şartlara hazırlanmaya davet etmiş ve daha başka tasarruf tedbirleri alınacağını bildirmiştir. Bu tedbirler arasında bir çok sosyal hizmetlerin paralı hale getirilmesi de vardır. Vergiler de artırılacak, bir çok maddelere zam yapılacaktır. İngiltere'de hayat daha pahalı hale getirilecektir. Alelade bir Avrupa devleti haline gelen İngiltere'nin şimdi tek umudu Ortak Pazar'a kabul edilmektedir.

Kitap toplatıldı

● Gün yayınları tarafından yayınlanan «Babeuf'ten Dimitrofa kadar sosyalist savunmalar» isimli kitap İstanbul Dördüncü Sulh Ceza Yargıçlığı'nın kararıyla polis tarafından toplatılmıştır. Marcel Willard'ın yazdığı bu kitap, Türkiye'de toplatılan diğer kitaplar gibi, diğer ülkelerde serbestçe satılmaktadır.

Hangisi

● İlhan Selçuk'un Cumhuriyet Gazetesinde yazdığı bir fıkrada Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği iddiasıyla Savcılıkça açılan davanın duruşmasına Toplu Basın Mahkemesi'nde devam edildi. Savcılık, Cumhurbaşkanı'na «Molla bozuntusu» deyimiyle hakaret edildiğini ileri sürerken, dâvaya müdahil olarak katılan Demirel'in avukatı da «Molla bozuntusu» deyimi ile Başbakan'ın kastedildiğini ileri sürmüştür. Bunun üzerine Selçuk, «Yazıda kastedilen molla'nın bir tek olmadığı ve herkesin isterse kendi üstüne alınacağı açılan davaların mahiyetinden görülmektedir. Önce müdahil vekili ile savcılık molla deyimiyle kimin kastedildiğine dair aralarında beliren ihtilafı halletmelidirler» demiştir.

Edebiyat'ta çatışma

● İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Talebe Derneği Kongresi, dernek yöneticilerinin sabotajı yüzünden yapılamamıştır. Dernek başkanının kongrenin 18 Ocak'ta yapılacağını ilan etmesine rağmen, geçen yıl kapalı seçilmiş derneği ele geçiren diğer yöneticiler başkanı düşürmek suretiyle kongreyi önlemişlerdir. Bunun üzerine açık seçim yapılması için mücadele eden devrimci öğrenciler, fakülte öğrencilerinin beşte birinin imzasını toplayarak kongrenin yapılmasını sağlayacaklarını bir bildiri ile açıklamışlardır.

6. Filo'ya üs

● Prag Radyosu'nun açıkladığına göre, Amerika, Fransa'nın ayrılmasıyla doğacak boşluğu kapatmak için faşist İspanya'yı NATO'ya dahil etmek üzere teşebbüse geçmiştir. İspanya NATO'ya alındıktan sonra 1704 tem beri İngiltere'nin elinde bulunan Cebeitarık stratejik üssünün de İspanya'ya devri sağlanacak ve Amerika'nın 6. Filosu devamlı olarak burada üslenilecektir. Amerika tarafından «hürriyetleri koruma» gerekçesiyle ayakta tutulan ve ortamın solcusu İsmet İnönü tarafından da desteklenen NATO'ya İspanya'nın dahil edilmesi teşebbüsü, asıl amaç hürriyetleri korumak değil, Amerika'nın çıkarlarını savunmak olduğunu göstermektedir. Zira NATO'ya alınması düşünülen İspanya, arkadaşımız Selma Ashworth'un da 12. sayfada açıkladığı gibi hürriyetlerin tamamen ortadan kaldırıldığı bir zulüm ülkesidir.

Vurgun vuranın!

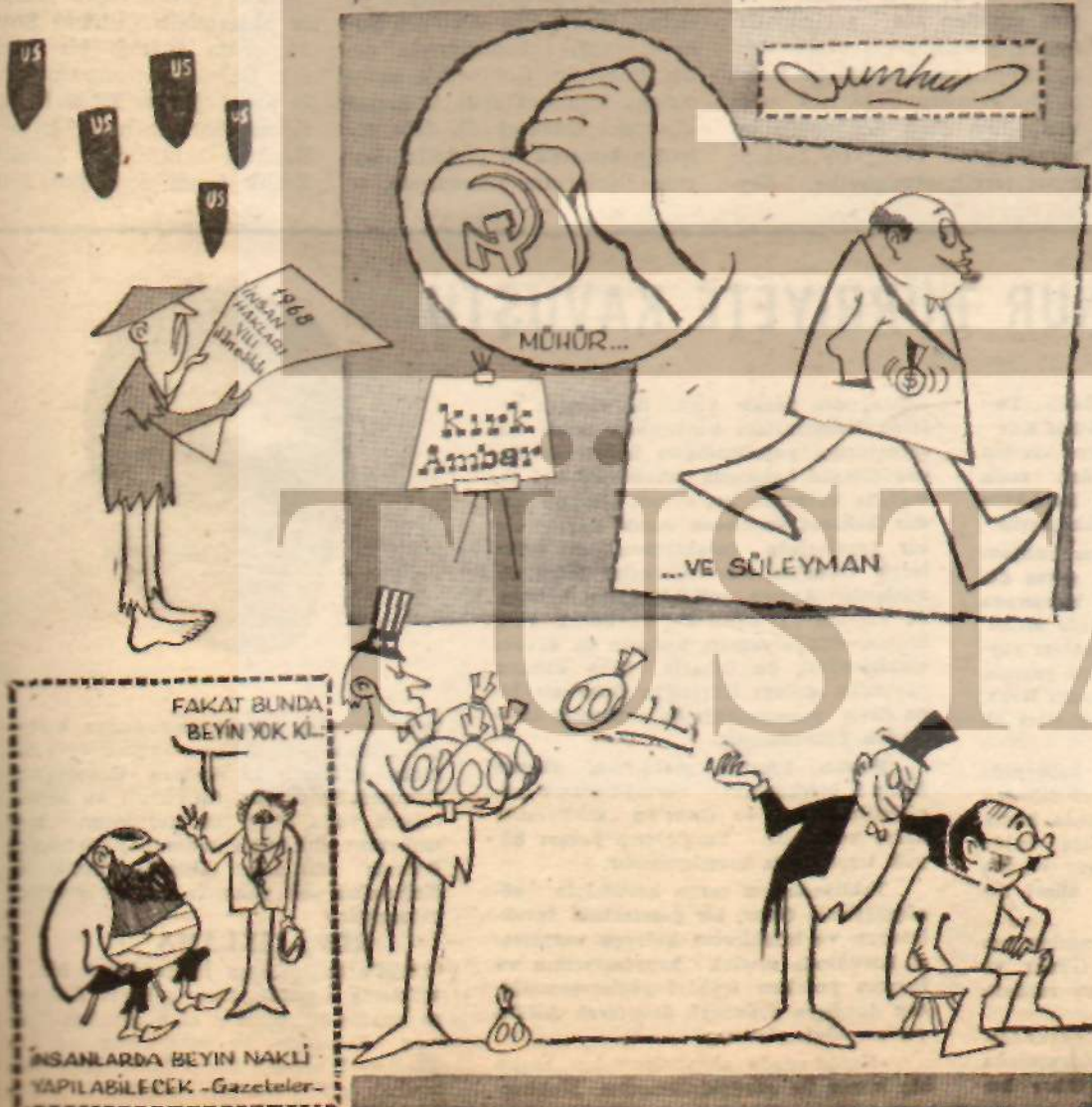
● Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un bütçe karına komisyonunda açıkladığına göre, maliyeti 94 lira olan bir akü piyasada 247 lira'ya satılmaktadır. Şimdiye kadar 10 milyon liralık yatırım yapan bir akü fabrikası 1966 yılında 5,5 milyon lira kâr sağlamıştır. 754 bin liralık yatırım yapan bir başka fabrikanın yıllık kârı da 525 bin liradır.

Cepheler belli oldu...

CHP Lideri İnönü'nün TIP'e saldırısı ve NATO'ya öven son konuşmasından sonra politika sahnesinde cepheler artık adamakıllı belli olmuş, bir çok mesele berraklığa kavuşmuştur. Hele İstanbul 11 Kongresi'nde yapılan seçimler, CHP'nin bütün «halk solculuğu» iddialarına rağmen, hiçbir zaman halkın partisi olmayacağını ortaya koymuştur. Türkiye'nin NATO'da kalmasında yarar gören İnönü'nün iddiaları TIP Lideri Aybar tarafından teker teker çürütüldükten sonra, CHP'nin anti-emperyalist bir tutum içinde bulunduğunu kabul etmek de imkânsız hale gelmiştir. CHP bugün için, diğer burjuva partileri gibi egemen sınıfların sözcüsü olan bir siyasal kuruluş durumundadır. 11 Kongresi'nde İnönü'den daha ılımlı bir konuşma yapmaya gayret eden Ecevit, bütün iyi niyetine rağmen, CHP'nin bu durumunu gözlerden saklamağa muvaffak olamamıştır. Ecevit, bazı soruların mutlak surette «Evet» ya da «Hayır» ile cevaplandırılmayacağını ileri sürerek «NATO içinde kalmaktan kalmaya fark vardır» demek suretiyle CHP'nin pragmatizmde mağlup olduğunu göstermiştir. Bazı konular vardır ki, bunlar hiçbir şekilde tereddüt göstermeden net cevaplar verilmesini gerektirir. Az gelişmiş bir ülkenin NATO gibi emperyalist bir kuruluşla kalıp kalmaması da bu konulardan biridir.

Ortanın solu partisi, NATO'ya kesin şekilde «hayır» diyemediği, üstelik emperyalizmin en kuvvetli örgütünü hararetle savunduğu için, anti-emperyalist mücadelede kendisine yakıştırılmak istenen «öncülük» misyonuna asla layık olmadığına göstermiştir. Böylece, bugüne kadar bir «sağlar diyalogu» halinde sürdürülen «devrim stratejisi» tartışmaları da, CHP'nin NATO'yu savunarak emperyalizme karşı çıkmayı reddetmesiyle adamakıllı açıklığa kavuşmuştur. Komprador-aga-mütegalibe ittifakının egemenliği altındaki kuruluşlarla, değil sosyalist mücadele, anti-emperyalist bir mücadele vermeğe dahi imkân yoktur. Sosyalist mücadele de, anti-emperyalist mücadele de ancak ve ancak emekçi sınıflar tarafından ve mutlaka bir arada yürütülecektir. Emekçi sınıfların dışındaki sınıf ve tabakaları ve onların kuruluşlarını anti-emperyalist mücadelenin temel kuvvetleri saymak ne kadar büyük hatâ ise, emekçi sınıfları arka plana iterek diğer sınıf ve tabakalardan öncülük beklemek daha da büyük bir gaflettir. Evet, milli burjuvaziden, ara sınıf ve tabakalardan zaman zaman anti-emperyalist mücadelede destek görülebilir, fakat devrimci temel kuvvet sadece ve sadece emekçi sınıflardır...

Nitekim CHP'nin sık sık yaptığı zig-zaglara karşılık, emekçi sınıfların tek siyasal kuruluşu TIP, anti-emperyalist ve sosyalist mücadeleyi yıllardan beri hiç bir taviz vermeden ve sapma yapmadan cesaretle yürütmektedir. NATO'ya tek başına «hayır!» demek suretiyle de diğer partilerden ayrıldığını göstermiş, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin karşısında tek kuvvet olarak kalmıştır. Şimdi hemen herkesin kafasına takılan ve büyük gazetelerin yoruncuları tarafından da dile getirilen soru şudur: CHP'nin de açıkça karşı safı geçmesinden sonra tek başına kalan TIP, acaba CHP'nin ve AP'nin ortaklaşa hazırlayacağı komplolar karşısında varlığını koruyabilecek midir? Anayasayı çiğnemedikçe, TIP'in varlığına kasdetmek kimsenin harcı değildir. TIP'in temsil ettiği dev potansiyeli hesaba katmadan buna cüret edecek olan gafiller, geçici bir süre çıkarlarını sürdürseler de, halkın büyük uyanışı karşısında ergeç kahrolacaklardır... Hem de tarihe lanetlenmiş birer isim bırakarak...

İNSANLARDA BEYİN NAKLİ
YAPILABİLECEK -Gazeteler-

YİİYİN EFENDİLER YİİYİN!

«Bakırköy CHP İlçe İda-
re Heyeti Üyesi mil-
yoner Eğinli İsmail Fırat'ın
isteği adliye tarafından kabul
edilirse, Bakırköy Meydanı'n-
daki Atatürk Heykeli kaldırıl-
acaktır. 10 milyon liralık ser-
vetin sahibi olduğu söylenen
müteahhit İsmail Fırat, 1963'
de adliye'ye başvurarak hey-
kelin bulunduğu yerin kendisi-
nin tapulu arazisi olduğunu id-
dia etmiş, men'i müdahale dâ-
vası açmıştır.»

Türkiye'nin sayılı zenginle-
rinden armatör Ali Sohtorik'in
Ortanın Solu'ndaki CHP'nin
İstanbul İl Başkanlığı'na seçil-
mesinin üzerinden dört gün
geçmişti ki, yukarıdaki haber
İstanbul'da yayınlanan mahallî
bir akşamcı gazetede yer alıyordu.

Oysa, İnönü'nün dünürü Ali
Sohtorik'in il başkanlığına seçil-
diği il kongresinde Genel Sekreter
Bülent Ecevit neler demiyordu ki:

«Kuşkular yersizdir. Ortanın
Solu, bir halk hareketi haline
gelemiştir. Çevreye doğru dal-
ga dalga yayılıp genişleyen bir
halk hareketidir. Bu bir halk
solculuğu hareketidir.»

Evet, Türkiye'de bir halk
solculuğu hareketi dalga dalga
gelişmekteydi, ama bu hare-
ket, Ecevit'in iyimser tahmin-
lerinin hilâfına, CHP'nin içinde
değil, dışında idi.

CHP, bir avuç iyi niyetli ay-
dının romantik çıkışları bir ya-
na bırakılırsa, hâlâ ağa - kom-
pador - mütegalibe ittifakının
kontrolünde «halka karşı» bir
parti olmak durumundan kurtul-
amamıştı. Öyle ki, partinin
kodamanlarından biri, bırakın
halk solculuğunu, CHP'nin o
pek benimsediği biçimsel Ata-
türkçülüğü dahi bir yana itip
üç-beş kuruluş çıkartı için
Atatürk Heykeli'nin yıktırılma-
sını isteyebiliyordu...

Partinin en kuvvetli illerinden
biri olan İstanbul'da bir
milyoner armatör, genel baş-
kanın da desteğiyle ortaya çı-
kıp, halkın sesini duyurmak
isteyen gençleri susturmak cü-
retini kendisinde bulabiliyor,
başkaldırmak isteyenlere de
tehditler savurmakta tereddüt
etmiyordu.

Gerçekten de, ilk kongresin-
den bir hafta önce ilçe temsil-
cilerinin iştirakiyle yapılan özel
bir toplantıda yeni seçilecek
yönetim kurulu için bir a-
day listesi tesbit etmek üzere
görüşmeler yapılmış ve Sohtorik
bu toplantıda geçen dönem
işbaşında bulunan listenin ay-
non seçtirilmesini istemiştir.
Bu arada, eski yönetim kurulu-
nda dört üyelik boş bulunduru-
lundan bu dört üyelik için
temsilciler arasında oylama
yapılmıştır. Oylamada, İstan-

bul teşkilâtının en dinamik ve
aktif üyelerinden Ayhan Yet-
kiner ikinci derecede oy aldığı
halde, Ali Sohtorik derhal dur-
uma müdahale etmiş ve ilçe-
ler temsilcilerinin iradelerini
hiç sayarak Yetkiner'i veto et-
tiğini bildirmiştir. Bu yüzden
toplantıda sert tartışmalar ol-
muş, Çatalca İlçe Başkanı Hak-
kı Aykut ve Zeytinburnu İlçe
Başkanı Necati Alp, İnönü'nün
dünürüne ağır şekilde hücum
etmişlerdir. Hatta, Necati Alp,
«Ali Sohtorik'den il başkanı
olmaz... Her şeyden önce biç-
mi buna müsait değil...» diye
bağırarak kendini alama-
mıştır. Bunun üzerine Sohtorik

İNÖNÜ
— Soldan sağa çark! —

DEMİREL
İnönü'nün
ardından
o da TİP'e
saldırdı.

bu genç ilçe başkanlarını «A-
yakları Halk Partisi'nde, baş-
ları dışarda» olmakla suçlamış
ve kendisinin tasvip ettiği a-
day listesine oy vermek zorun-
da olduklarını ilçe temsilcile-
rine ihtar etmiştir.

Nitekim, il kongresi sonun-
da seçilen liste, Sohtorik'in

tesbit ettiği liste olmuştur.
Sohtorik 432 oyla il başkanlı-
ğını yeniden ele geçirmiştir.
Ancak, partinin gerçekten sola
açılışının gereğine inanan halk-
çı üyelerinden 97'si, tek baş-
kan adayı olan Sohtorik'e oy
vermekten beyaz oy kullan-
mayı tercih etmişlerdir. Bey-

MECLİSTE DEMİRELİN SOFRASINA HÜCUM!
— Bir felsefenin uygulanışı —

oğlu ilçesi tarafından bastırıl-
an bu beyaz oy pusulalarının
üzerinde «Niçin beyaz oy?» di-
ye sorulduktan sonra yayımla-
dığımız klişede görülen cevap-
lar verilmektedir.

Bu direnişe rağmen, milyo-
ner Ali Sohtorik, ortanın so-
lunda sanılan CHP'nin il baş-
kanı olabilmıştır. Sohtorik'in
seçimi, bir gün önce İnönü'nün
konuşması ile partide insiyati-
fi ele geçirdiklerini ortaya ko-
yan Göbekçilerin zafer belgesi
sayılmaktadır. Çünkü, il kon-
gresine Turan Güneş, Lebit
Yurdoğlu, Fikret Gündoğan ve
Orhan Birgit gibi «Ortanın So-
lu» sayılan arkadaşlarıyla ge-
len Ecevit'in, Sohtorik'e karşı
olduğu bilinmekteydi. O kadar
ki, genel sekreter ilk defa ge-
leneği bozarak, il yönetim ku-
rulu üyelerinin masasında o-

turmaya reddetmiş, basına ay-
rılan masanın bitişiğindeki bir
masaya Lebit Yurdoğlu ile
birlikte oturarak kongreyi ora-
dan izlemiştir. Buna karşılık,
Göbekçilerden Kemal Satır,
Orhan Eyüboğlu, İlhami San-
car, Orhan Erkanlı, Ekrem Öz-
den, Cemal Yıldırım, Sohtorik'in
lehinde büyük gayret
sarfetmişlerdir. Paşa'nın da
desteğiyle zafer Göbekçilerin
olmuştur.

O Göbekçiler ki, daha mu-
halefette iken, AP'ye taş çıkar-
acak kirli kredi oyunlarına gi-
riştikleri geçen hafta gazetele-
re aksetmiştir. İlhami Soysal,
Akşam'da yazdığı bir yazıda,
eski Bâbülli patronlarından Sa-
fa Kılıçoğlu'na Nihat Erim ve
Kemal Satır'ın aracılığıyla İş
Bankası tarafından 2 milyon
liralık kredi açıldığını açıkla-

NECDET ONUR HÜRRİYETE KAVUŞTU

Yayımladığı bir haberden dolayı Tu-
rizm ve Tanıtma Bakanı Nihat Kür-
şad ile eşi tarafından mahkemeye verilen
gazeteci Necdet Onur, bir aydan fazla
bir süre hapis haneinde tutuklu kaldıktan
sonra geçen hafta serbest bırakılmıştır.

Bilindiği gibi Onur, Kıbrıs buhranı
dolayısıyla Yunanistan'a karpı savaş du-
rumunun mevcut bulunduğu bir sırada
bir Bakanın eşinin bir kaç defa Atina'da
bir dostu ile telefon konuşmaları yap-
tığını ve bazı bilgiler verdiğini yazmış,
aynı sayıda da Turizm ve Tanıtma Ba-
kanı Kürşad'ın istifasının an meselesi ol-
duğunu bildirmişti.

Kürşad ve eşi, telefon haberinde
kendilerinin kasdedildiğini ileri sürerek
dava açmış. Mahkeme de, orlada kanu-
na uygun bir sebep bulunmadığı halde
Onur'un tutuklanmasına karar vermiş
ve Onur önceki duruşmalara elleri ke-
lepçeli olarak getirilmişti.

Geçen Çarşamba günü yapılan son
duruşmaya Avukat Turan Güneş ve
Avukat Reşat Özarda, Onur'un müdaf-
ileri olarak katılmışlardır.

Dinleyenlerin faalılığı yüzünden
ağır cema salonunda yapılan duruşmada
Özarda ve Güneş, orlada bir ihbar bu-

lunduğunu, ancak Atina ile yapılan te-
lefon konuşmaları konusunda esaslı bir
soruşturma yapılmadığını belirterek Ba-
yan Kürşad hakkında tevsi tahkikat iş-
teğinde bulunmuşlar, ayrıca şimdiye ka-
dar hakaret suçundan sanık olarak bir
gazetecinin tutuklanmadığını belir-
terek Onur'un salıverilmesini talep et-
mişlerdir. Ayrıca, evli bir kadın hakkın-
da yapılan yayından dolayı, ancak zina
iddiası olduğu zaman, kocanın da dâvacı
olabileceğini, bu itibarla dâva konusu
yayından dolayı Kürşad'ın Onur aleyhi-
ne dâva açamayacağı da avukatlar tara-
fından belirtilmiştir.

Bunun üzerine mahkeme, Bayan
Kürşad hakkındaki soruşturmanın ge-
nişletilmesine ve Onur'un tahliyesine
karar vermiştir. Yargıların kararı bü-
yük tezahüratla karşılanmıştır.

Tahliyesinden sonra kendisiyle gö-
rüştüğümüz Onur, bir gazetecinin tutuk-
lanmaması ve hâkimerine kelepçe vurulma-
sı karşısında meslek kuruluşlarının ve
basının gereken tepkili göstermemesin-
den duyduğu üzüntüyü belirterek ANT'a
şunları söylemiştir:

«Hapishanede akrabalarımın başka
hiç kimse ile görüştürülmedim. Mektup

larım sansüre uğradı, duruşmaya kelep-
çeli olarak götürüldüm. İktidar öyle bir
gidiş içindedir ki, Ankara Cezaevi'nin
Demirel Bulvarı'na hükümlü ve tutuk-
luların volta attığı bu koridorun, ben
cezaevine atılınca kader adı Menderes
Bulvarı idi) nazır «Hilton» isimli 10.
Koşuşu'na pek yakında bir çok gazeteci
gidecektir.»

BİR AÇIKLAMA

DİSK'e bağlı Basın İş Sendikası bir
açıklama yaparak, Onur'a karşı Kürşad'
ın vekâletini üzerine alan Avukat Teo-
man Evren'in bu sendikadan değil,
Türk — İş'e bağlı Basın İş Sendikası'nın
avukatı olduğunu bildirmiştir.

NIÇİN BEYAZ OY?

Partinin İstanbuldaki görevlerini tam yapabilecek vs. idallerimizi zafere ulaştırarak çalışan, bilgili, güçlü, halka yakın bir II Yünetim Kurulu seçilmiştir.

Bakıyı muhafaza ve kişisel arzuların tatmin eden gaye... belirsiz bir huzur kabul edilmiştir.

II Başkan ve yönetim kurulu seçimlerinde, Sayın delegeleri Beyaz Oy kullanmaya çağırıyoruz.

- ★ Partinin güçlenmesi için beyaz oy....
- ★ Yeni güçlerin çalışmalarına katılmasına sağlamak için beyaz oy....
- ★ Kongreden önce yönetim kurulu sayın emre anlayışını reddetmek için beyaz oy....
- ★ Delegelerin seçim hakkını kısıtlayan zihniyeti protesto etmek için beyaz oy....
- ★ Ortanın solunun zafere için beyaz oy....

CHP II kongresinde beyaz oy.
— Ortanın Göbeğine yazılı protesto —

ECEVİT

— Açmazdaki adam —

miştir. Ve sormuştur: «İnönü daha dün İstanbul Kongresi'nde - biz tüm olarak ortamın sordundayız - dediğine göre, vatan-
daş - demek ki ortamın solu ile ortamın göbeği arasında bir fark yok, aslında bunlar tüm olarak göbeğin tam ortasıdır. İkiye düşünse haksız mıdır?»

CHP'de sol aleyhtarlığı ve dalavere çevirme eğilimleri şiddetlenirken, hattâ uygulama alanına girerken AP'nin ondan geri kalması muhakkak ki düşünülemez...

Nitekim İnönü'nün ünlü İstanbul konuşmasından bir kaç gün sonra Demirel de AP Grubu'nda Tekin Erer'in tabiriyle devlet adamlarına yakışır (!) bir konuşma yaparak «aşırı sol»a hücum etmiş ve «Bir takım ideolojik simsarları medeniyet ve hürriyet nefeslerini almaya başlamış olan milletimizi yeni bir istibdadın iktisadi ve sosyal cenderesine almak istiyorlar» demiştir.

Ne var ki, Demirel'in, hemen

Halk Solculuğu!

Ecevit «Ortanın Solu hareketi, bir halk solculuğu hareketidir» dedi.

★

C.H.P. İstanbul II Başkanlığı'na milyoner armatör Ali Sohtorik seçildi!

İnönü'nün ardından, «sol»u ideoloji simsarlığıyla suçladığı bir sırada bir başka simsarlık olayı kamuoyuna aksetmiştir. Bu, Boğaz Köprüsü simsarlığıdır. Simsarlık olayının kahramanı ise, Demirel'in eski patronu Morrison firmasıdır. Basında açıklandığına göre, Morrison firması, 1963 yılında kendi hesabına bir Amerikan firmasına Boğaz Köprüsü hakkında proje hazırlattırması. Bu proje halen Başbakanlık'ta bir kasa da gizli tutulmaktadır. 1967 yılında da aynı konuda Bayındırlık Bakanlığı uzmanları bir rapor hazırlamışlar ve böyle bir köprü'nün inşası için harekete geçmenin henüz erken olduğunu bildirmişlerdir. Bu rapor da, Plânlama Dairesi'nde Bayındırlık Bakanı Orhan Alp, bütçe komisyonunda Boğaz Köprüsü'nün bu yıl ihale edileceğini açıklarken Morrison etüdüne değinmiş, fakat kendi bakanlığına mensup uzmanların hazırladığı raporun sözünü dahi etmemiştir. Boğaz Köprüsü projesinin ihalesine ise yirmi firma girmiş, bunlardan ikisi finale kalmıştır. Bunlardan biri projeyi 8 milyon lira kilit altında bulundurmaktadır, ya yapacağını bildiren İngiliz firması, diğeri ise proje için 28 milyon lira isteyen Amerikan firmasıdır. Hükümet çevrelerinin eğilimi ise, Amerikan firmasını tercih etmek yönündedir. Öyle anlaşılmaktadır ki, Demirel'in eski patronu Morrison, milyarlarca liranın söz konusu olduğu Boğaz Köprüsü inşaatında da büyük dalavere çevirecektir... Çünkü, halen Morrison firmasının Türkiye'de yapacağı bir iş kalmamıştır ve firma Türkiye'deki teşkilâtını dağıtmamak için mutlaka yeni bir iş tezgahlamak zorundadır.

Grup'ta Yaylacılar'ın Aydın Yalçın'ı bahane ederek kendisine karşı giriştikleri hüruc hareketini önceki hafta güçlükle göğüsleyen Demirel, geçen hafta bir yandan Morrison söylentilerinin yeniden ortaya çıkması, bir yandan eski demokratların İstanbul'da Bayar'ın da iştirakiyle «Bizim Ev» diye bir kulüp açarak teşkilatlanmaları, bir yandan da YTP'nin AP'ye iltihakının gecikmesi karşısında telaşa kapılmıştır.

Gerçek Vatansever Kim?

Yaşar Kemal

Davranış

Sayın İsmet İnönü'nün kişiliği, kimliği üstüne konuşmak zor bir iş. Onun uzun, geniş, çok yönlü bir politika hayatı olmuştur. Türkiye'nin ve dünyanın kırk elli yılını bütün yoğunluğuyla yaşamıştır. Politikamızın en uzun ayakta kalmış bir kişisidir. Her hangi bir davranışını ele alarak, iyi ya da kötü hüküm vermek olumsuz bir davranış olur. Bununla Sayın İsmet İnönü'yü yargılamayalım demek istemiyorum; düşüncelerini, davranışlarını tartışmayalım demek istemiyorum. Ama ona çok dikkat edelim, diyorum. Sayın İsmet İnönü'ye gereken önemi vermeden geçiştirmek ileri cephenin büyük bir açık kapısı olur.

İnönü kişiliğinde bir insan bir geleceğin sonucu olan insandır. İnönü üstünde dururken onu buraya kadar getiren geleceği, gerçeğiyle hiç ihmal etmemeliyiz. İnönü'yü anlamak bir çağ, bir geleceği, tarihsel bir davranış anlamak demektir. İsmet İnönü gibi bir insanı ne öyle yerli yersiz övmeli, ne de yermeli. Kılı kırk yararcasına onun üstünde durmalı ve onu öğrenmeli. İnönü'nün politik hayatında bazı işler çıkışlar var. Bu işler etkilere herkes şaşıyor. Köy Enstitüleri işi onun davranışlarında herkesi şaşırtan bir olaydır. Bu ileri hareketli başlatan odur. Tonguç'la, Hasan Ali Yücel'le. Bu ileri hareketli durduran odur; Resat Semsettin Sırrı'la, Yunus Kâzım Köni'yle. Köy Enstitülerini ona kurduran nedir, sonra böyle bir hareketli ona durduran hangi zorunluktur?

Türkiye'nin bugünkü geriliğinde, sömürge oluşunda onun payı yok mudur? Ya da onun kişiliği bizi daha ne gibi büyük belâlardan korumuştur?

Bir de şu içinde bulunduğumuz ikinci kurtuluş savaşımızda Kurtuluş Savaşının büyük kumandanı bize ne gibi bir yardımda bulunabilir? Ya da ikinci savaşta bu savaşa ne kadar engel olabilir?

Sayın İsmet İnönü artık inceden inceye araştırılması gereken bir konudur.

Ortanın solu sosyalizm değildir. Bana sorarsanız bir çaresizliktir. Denize düşenin sarıldığı yalandır. İkinci kurtuluş savaşının ağırlığını sırtında taşıyamaz. Eğer sayın İnönü'nün kişiliği, partisinin yapısı üstünde derince düşünülseydi ikinci kurtuluş savaşına onun ağırlığını koyup koyamayacağı anlardık. İleri geçen bazı allâmler de böylesine hayal kırıklığına uğramazlardı. Sömürgeciliğin birinci safhasında ona karşı koyanlar elbette başkaydı. İkinci safhasında karşı koyacaklar da başka olacaktı. Birincide biliyoruz ki bizi toprak ağaları bile, bazı din adamları bile Mustafa Kemal ve İsmet Paşay'la birlik düşüşe girdiler... Sırdı savaşa sok bakalım ağaları, Amerika'ya karşı.

Eğer Morrison Boğaz Köprüsü'nden sebeplenmeyi kafasına koymuşsa, eski komisyoncusu Demirel'i makamında rahat bırakmayacağı muhakkaktır ve bu durum şüphesiz, kendilerini masonların karşısında iman ve namus ehli ilan eden Yaylacılar tarafından adanıklı istismar olunacaktır.

Hele bu istismar, İstanbul'da gayrisiyasi teşkilâtlanan Bayar'ın liderliğindeki eski Demokratların desteğini de kazanırsa... Nitekim, Bizim Ev'in açılışında «Alacakları olsun. Onlarla görülecek hesabımız var...» şeklinde savrulan tehditler eski su müdürünün de kulağına gitmiştir.

İşte, partiyi kaybetme tehli-

kesi karşısında Demirel'in yaptığı ilk şey, meclisin tören salonunda milletvekili ve senatörlerle eşlerine iki gün arka arkaya muhteşem içkili ziyafetler vererek kendisi lehinde hava yaratmak olmuştur.

Bilindiği gibi, Yaylacıların yıldızı ve Demirel'in parti içindeki bir numaralı rakibi Meclis Başkanı Ferruh Bozbeyli, ramazan ayında bütün parlamentolere meclis salonlarında bir ıftar ziyafeti vererek kalbe giden en kestirme yolun mide den geçtiğini ispat etmişti.

Demirel de, rakibinden geri kalmamalıydı.

Demirel'in Nazmiye Hanım ile birlikte meclis tören salonunda düzenlediği içkili ziya-

sok bakalım komprador burjuvasını Amerika'ya karşı savaşa... Bindiği dalı kestir bakalım. Halk Partisi'nin yapısı incelendiğinde orada bir sürü çıkar grupları bulabiliriz. Bu çıkar gruplarına Sayın İnönü ne kadarlığına hakimdir?... Halk Partisi bir sürü çıkar gruplarının bir araya geldiği bir partidir. Bunlardan birisi giderse beş kalıyor. İkinci kurtuluş savaşımız, ikinci sömürgeciliğin temel yapısından dolayı, bir sınıf savaşı olacaktır.

Egemen sınıflardan kurtuluş umudu, yardım umudu beklemek hem böyle hayal kırıklığı olur, hem de boş yere zaman harcamız. Hem de iyi niyetli genç vatanseverleri yanlış yola sürme...

Pembe nokta

Sayın Galip Ataç «Gerçek Vatansever Kim?» diye bir kitapçık yazdı. 1932 yılında Gaziantep'te vatansever birkaç kişinin başlarına gelen belâları anlatıyor. 16/4/1932 tarihinde Gaziantep'te çarşılara, dükkânlara bir takım beyannameler asılmış. Beyannamenin altında «Pembe Nokta» imzası var. Ve beyanname şöyle başlıyor:

«Sonuna kadar oku vatanş. Amerikalılar bizim kızlarımızı bozuyorlar, güzel yurdumuza yerleşiyorlar, vatandaşlarımızı kurşunlayıp ve Mehmetçik'i Kore'de öne sürüp öldürüyorlar. Malûm ya bizim Adnan Menderes hükümeti buna kulak asmayor, kendi menfaatlerini düşünüyorlar.»

Bu beyannameyi asırlar diye Ahmet Eğin, Nuri Mermer, Fikret Kafadar, İbrahim Poyraz, Kahraman Sakar ve Hacı Ali Göktas yakalanıyorlar. Savcının iddiaları gülünç. Bir insan, ya da insanlar mahkeme karşısına nasıl çıkarılır bu iddialarla? Ve insanlar bu iddialarla nasıl mahkûm olurlar? Bu delikanlıları aylarca karakollarda, hapishane köşelerinde süründürüyorlar. Bir kısmı beraat ediyor, Ahmet Eğin, Nuri Mermer mahkûm oluyorlar.

Ahmet Eğin benim Adana Birinci Ortokulundan sınıf arkadaşımı. Hacı Ali'ye aynı evde büyüdüğüm bir delikanlı. Ahmet geçen yıl öldü. Hacı Ali o gün bu gündür kayıp. Üstüne türlü rivayetler çıktı... Polis öldürdüğü söylendi. Hâlâ da kayıp.

Bu küçük kitapçık bu memlekette kimin vatansever, kimin hain olduğunu açık seçik gösteriyor.

Bir milletin bağımsızlığına kavuşması, kişiliğini bulması, insan gibi yaşaması kolay değil. Çok Hacı Ali'ler kaybolacak çok analar ağlayacak. Ama mutlaka kurtulacağız.

«Gerçek Vatansever Kim?» kitapçığı Türk milliyetçilerinin bir namus vesikasıdır. Türkiye'de kimse ağızını açmazken Gaziantep'ti yiğitlerin direnişidir. Okunması ve kitaplıklarda saklanması gerek.

fet haftanın başlıca konusu olmuş, fakir ve aç vatandaşla aley edertesine kuş sütününden başka her şeyin bulunduğu sofralara hücum eden parlamentoların ve mini etekli eşlerinin poz poz fotoğrafları gazetelerde yayınlanmıştır.

Kredi dalavereçleri, Boğaz Köprüsü vurgunlarının halkoyunu meşgul ettiği bir sırada verilen ziyafet, günün siyasi manzarasının en veciz ifadesidir. Ve bu manzarayı gören «Sokaktaki adam» ister istemez Tevfik Fikret'in ünlü mısralarını hatırlamaktan kendini alamamaktadır:

Yiyin efendiler, yiyin,
Bu hanı iştihâ sizin...

Emniyet Müdürlüğü'nde bir zorbalık olayı —

Bir avukatı polisler öldüresiye dövdü!

İçişleri Bakanı Faruk Sükan, Türkiye'de aşayışın berkemal olduğunu ilan ederken geçen hafta İstanbul'un göbeğinde bir hukuk adamının polisler tarafından ayaklar altına alınarak öldüresiye dövüldüğü iddiası savcılığa aksetmiştir.

Dövüldüğü iddia sürülen hukukçu, «sahil yağmasına karşı açtığı mücadele ile tanınan Avukat Suavi Rasitoğlu'dur. Dayak olayının görünürdeki nedeni, bir müvekkilinin Anayasaya aykırı olarak 24 saatten fazla nezarete tutulması üzerine avukatın müdahalede bulunmuş olmasıdır.

Suavi Rasitoğlu'nun açıkladığına göre olay şöyle cereyan etmiştir:

Rabonit Diş Laboratuvarı'nda çalışırken patronu tarafından emniyetin süstimal ettiği iddiasıyla polise şikâyet edilen Y. K. adındaki bir genç kız, 12 Ocak günü Emniyet Müdürlüğü'nde hazırlık soruşturması için nezarete alınmıştır. Bunun üzerine Avukat Rasitoğlu, müvekkili Y. K. ile meşgul olmak üzere Emniyet Müdürlüğü'ne gitmiş ve yaptığı görüşmede genç kızın 24 saatten fazla bir süredir nezarete tutulduğunu öğrenmiştir. Bunun üzerine avukat, sorguyu yapan Hamit adındaki komiserle «Müvekkilimi 30 saatten beri nezarete altında tutuyorsunuz. Halbuki Anayasaya göre 24 saat içinde yargıç önüne çıkartmanız gerekir» demiştir.

Avukatın bu müdahalesi üzerine, aynı odada bulunan İstanbul Emniyet İkinci Şube Müdür Muavini ve Cinayet Masası Şefi Şerafettin Kılıçtakan, «Sen kimsin?» diye sormuştur. Rasitoğlu, sanığın vekili olduğu söyleyince, Şerafettin Kılıçtakan «Polis 24 saat de tutuklar, 24 gün de...» diye karşılık vermiştir. Avukatın kendisine böyle konuşamayacağını söylemesi üzerine Şerafettin Kılıçtakan, dışarıda bekleyen polisleri içeri çağırarak Suavi Rasitoğlu'nu kendi odasına sürüklemiş ve orada faşakaya yarmıştır. Eller ve ayakları tutularak tam kırkbeş dakika dövülen Suavi Rasitoğlu bu arada başından da yaralanmış, kendisine en ağır kelimelerle hakaret edilmiştir. Kılıçtakan, bundan sonra avukatı, içinde bir kaatilin de bulunduğu bir hücreye atarmış, bu arada avukatlara da uluorta dil uzatmış, bir yandan Rasitoğlu'nun yüzüne tükürürken, bir yandan da yanında bulunan kaatille «Bu eşyöğünceşekler sizden de beter» demiştir.

Üç saat kadar içeride kaldıktan sonra Suavi Rasitoğlu, yine cinayet masası geyinin emriyle perişan halde sokağa atılmıştır. Rasitoğlu emniyetten ayrılarak, Kılıçtakan arkasından «Biz adam döveriz, sokakta da döveriz. Gerekirse başına kurşun sıkıp yok ederiz...» diye bağırıştır.

Emniyetten çıktıktan sonra Avukat Rasitoğlu perişan bir halde, civarda bulunan bir avukat arkadaşının yazıhanesine sığınmış, daha sonra adil tabipliğe başvurarak beş günlük rapor almıştır.

Olay o gece Emniyet Genel Müdürü Hayrettin Nakiboğlu'na aksettirilmiş ve Nakiboğlu sabaha kadar olayın soruşturmasıyla meşgul olmuştur. Bu arada, meşhurları bazı gazeteciler de öğrenmiş ve yüksek tirajlı bir gazetenin Ankara'daki istihbarat kadrosu olayın peşine düşmüştür. Ne var ki, ertesi gün Nakiboğlu, İstanbul Emniyet Müdürü Muzaffer Çağlar ile görüşmüş, böyle bir dövülme olayı olmadığını söylemiştir. Olayın peşine düşen gazete de, nedense, sonra

M. ÇAĞLAR
—Dağbaşı mı? —

dan bu olayı kamuoyuna duyurmaktan vazgeçmiştir.

Hâlâ başında yara izi ve vücudunun çeşitli yerlerinde, bu arada gözünün altında mor mor dayak izleri taşıyan Avukat Suavi Rasitoğlu, elindeki beş günlük rapor ile olayı Savcılığa aksettirmiştir.

Olayın görünürdeki nedeni bir vatandaşın 24 saatten fazla nezarete tutulmasına karşı çıkılmış olması gibi görünmek-

FARUK SÜKAN
— Açıklama yapmalıdır —

Emniyette dövülen Avukat Suavi Rasitoğlu hâlâ perişan durumda...

NAKİBOĞLU
— Örtbas etti —

te ise de, yıl nedenin, sahil yağmasına karşı giriştiği mücadeleden dolayı Avukat Rasitoğlu ile polis arasında uzun süreden beri sürüp gelen çekişme olduğu tahmin edilmektedir.

Suavi Rasitoğlu, ilk defa 1959 yılında Dragoş'da, Orhan-tepe'deki sayfiye evleri kooperatifinin sahilinde sadece kendi üyelerine hasretmesi ve diğer vatandaşları kumsaldan kovması üzerine harekete geçmiş, Valiliğe başvurarak sahilin özel şahısların değil, kamunun mah olduğunu, bütün vatandaşlara açık bulundurulması gerektiğini bildirmiştir. Ancak bu müracaata olumlu bir cevap verilmediği gibi, İçişleri Bakanlığınca yaptığı müracaat da reddedilmiştir.

Bunun üzerine Rasitoğlu, Danıştay'a başvurmuş ve sahilin özel şahıslar tarafından kapatılmasına dair bir karar çıkarttırmıştır. Ne var ki, Danıştay'ın bu kararı da icra organları tarafından uygulanmamıştır.

Rasitoğlu, buna rağmen, sahil yağmasına karşı mücadeleden vazgeçmemiş ve son olarak Selamiçeşme'de bir doktorun yalının önünden denize girmesine engel olduğu için karakoluğ olmuştur. Bu yüzden sık sık karakola celbedilen Rasitoğlu yeniden Danış-

tay'a başvurmuş, bu arada doktor aleyhinde de tazminat davası açmıştır. Neticede Danıştay yine Rasitoğlu'nu haklı bulmuş, ayrıca mahkeme de doktorun avukata tazminat ödemesi gerektiğine hükmetmiştir.

Yargı organlarının bu kararlarına rağmen sahilin özel şahıslar tarafından yağma edilmesine göz yuman AP iktidarının polisi, bu hakkı mücadeleyi nihayet geçen hafta dayakla mükâfatlandırmışlardır.

Bir hukukçunun dahi karakollarda öldüresiye dövülebildiği bir ülkede artık herhangi bir vatandaş için can emniyetinden söz etmek mümkün değildir.

Bir mensubunun böyle hum harca dövülmesi karşısında İstanbul Barosu mutlak hareket geçerek müessif olayın hesabını sormalıdır. Ve başta İçişleri Bakanı Faruk Sükan olmak üzere, vatandaşın güvenliği kendilerine emanet edilmiş bulunan Emniyet Genel Müdürü Hayrettin Nakiboğlu ve İstanbul Emniyet Müdürü Muzaffer Çağlar halkıya mutlaka bir açıklamada bulunmalıdır...

İNÖNÜ HAKLI!

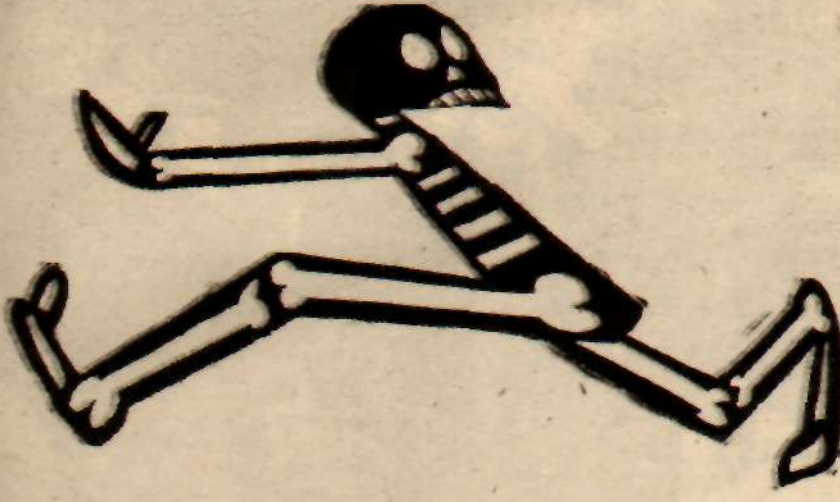
Yarın
eşkiyanın ne
yapacağı
ve
eşkiyaya kimin
yataklık
edeceği
belli olmaz.

HaydiCANSende

BASIN İLÂN KURUMU

İyi planlanan ve yürütülen bir reklam ve tanıtma faaliyeti bir müessese için masraf kapısı olmaktan çıkar; karşılığını kat kat getirir.

Çağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1 kat 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

Killing'in son macerası...

Teslimiyet Politikasına Hayır!

Mehmet Ali AYBAR

Önümüzdeki 30 - 35 yıl hesaba katmadan politikada doğru bir yol çizmek mümkün değildir. Bu zaman süresi, insanlığın yeni bir aşama yapması bakımından kesin sonucu olacaktır. Bilimde, teknolojiye, havsalamın almadığı sıçramalar olacak, dünyanın sosyal - politik manzarası temelden değişecektir. Son 20-25 yılın olayları bilim açısından değerlendirilerek bu köklü dönüşümlerin hangi doğrultuda olacağı şimdiden kavranmaz ve adımlarımız o doğrultuda atılmazsa, hiçbir sorunumuzu çözemeyiz ve çok ciddi tehlikelerle karşı karşıya kalırız.

Özellikle savunma ve güvenlik sorunlarını, önümüzdeki 30-35 yıla bakan bir açıdan ele alıp değerlendirmemiz, hayati bir önem taşımaktadır.

Türkiye'yi yönetenler, uzun yıllardan beri «nükleer denge savaşı önleme» devam edecektir. Ne Amerika, ne Rusya savaşı göze alamayacağından, bizim gibi Rusya'nın devamlı tehdidi altında bulunan küçük bir devlet için en sağlam güvenlik tedbiri, Amerika'nın nükleer şemsiyesi altında yaşamaktır» şeklinde özetlenebilecek, son derece basit ve sonuçları bakımından yıkıcı bir mantıkla hareket ediyorlar.

Bu sakat bir görüştür. Çünkü, bilimde yeni bulgular, teknolojiye yeni ilerlemeler, kısa bir süre için de olsa, taraflardan birine kesin bir üstünlük sağlayabilir. Ve üstünlüğü ele geçiren taraf, hasmını ezmek, saf dışı etmek için savaş açabilir. Savaşı açan ister Rusya, ister Amerika olsun, Türkiye yurdumuzdaki Amerikan üsleri yüzünden, bir anda, nükleer savaşın ilk kurbanları arasına girecektir. Böyle bir ihtimali yok farzedemeyiz. Bu bir...

İkincisi, Amerika ile Rusya, nükleer silahlar tekeliyi kaybettiklerinden, bugünkü dengenin başka devletler tarafından bozulacağı, bozulmakta olduğu bir vaki'dir. NATO teşkilatından çıkan Fransa ile, hem Amerika'nın hem Rusya'nın amansız düşmanı görünen Çin, nükleer güce sahip devletler arasına girmişlerdir. Bu şartlar altında nükleer savaş tehlikesini kontrol etmek gittikçe zorlaşacaktır. Ve ülkelerinde yabancı bir devletin üsleri bulunan küçük devletler, saldırının ilk hedeflerini teşkil edeceklerdir.

Üçüncüsü, bu mantık sistemi, Rusya'yı biricik düşman olarak gördüğü için de sakattır. 1945 yıllarında Türkiye'yi tehdit eden Rusya'nın, bugün bizim için ciddi bir tehlike olduğu ileri sürülemez. Buna karşılık, NATO içinde müttefikimiz olan Yunanistan'ın bize düşmanca davrandığı, tehlikenin

oradan geldiği bir gerçektir. Oysa, NATO bizi bu tehlikeye karşı korumamaktadır.

Nihayet yukarıdaki görüş, güvenliğinizi, Amerika'nın alacağı güvenlik tedbirlerine terkettiği için de temelden yanlıştır. Son derece tehlikelidir. Güvenliğimizin, bir yabancı devletin, yani Amerika'nın ağırlığındaki bir ittifaka terkedilmiş olmasının sakıncaları, Kıbrıs buhranında iyice belirmiştir. NATO, Amerika'nın elindeki nükleer güce dayanan stratejisi, Amerikan kumandanlarının emrinde bütünleştirilmiş askeri birlikleri ile, üye devletlerin kendilerine özgü bir savunma politikası izlemelerine yer bırakmayan «totaliter» bir ittifaktır.

Berî yandan, NATO ittifakı ve ikili anlaşmalara dayandırılan bu savunma anlayışı yüzünden, millî güvenliğinizi, yabancı bir devletin, yani Amerika'nın politikasına bağlanmış olması da, millî bağımsızlığınız ile asla bağdaşmayan bir durum yaratmıştır.

NATO'da kaldıkça bir oldu-bitti ile savaşa sürüklenmemiz mukadderdir. Bir çok ihtimal düşünülebilir. Amerika'nın yurdumuzdaki üslerini rızamız olmadan kullanması sonucunda savaşa sürüklenebiliriz. Ya da Rusya bu üsleri ilk ağızda saf dışı etmek isteyeceği için kendimizi savaşta bulabiliriz.

NATO plân ve stratejisinde Türkiye, savaş şartlarına göre terkedilebilecek, hattâ mutlaka terkedilip sonradan kurtarılabilecek bir ileri karakoldur. Amerika'nın bir ileri karakol gözüyle baktığı TÜRKİYE BİZİM ANAYURDUMUZDUR.

Biz, güvenliğinizi NATO'nun dışında sağlamak dan ve Türkiye'yi nereden gelirse gelsin, her saldırıya karşı savunmayı amaçlayan bir güvenlik anlayışına dönmek zorundayız. Türkiye, savaşa ancak Türkiye için girmelidir.

Biz, şu meskenet felsefesine isyan ediyoruz: «İki büyük devlet var; biri Amerika, biri Rusya... Biz, küçük bir devlet olarak, bunlardan birine bağlanmak zorundayız. Rusya'ya bağlanamayacağımıza göre, ister istemez Amerika'ya bağlanacağız...» Hayır. Bu teslimiyet felsefesini temelden reddediyoruz. Ne Amerika, ne Rusya, ne herhangi bir yabancı devlet... Türkiye Türkiye'lilerindir.

NATO'dan sağlanan faydaları (!) başka bir tertip içinde veya tek başımıza «hiçbir bedelle sağlayamayacağımız» yolundaki iddia, en azından bir

muhasebe hatasıyla malûldür. Zira, Amerika'nın şu kadar milyon dolarlık askeri yardımına (!) karşılık, bizim Amerika'ya ne gibi menfaatler sağladığımız hesaba katılmamaktadır. Biz Amerika'ya, yurdumuzu işgal etmek, istediği anda savaş alanı haline getirmek, halkımızı Amerikan çıkarları yolunda kırdırmak imkânlarını terketmiş bulunuyoruz ki, bunların bedeli dolarla ölçülemez.

«Biz zamanında, antiemperyalist bir savaş verdik ve kazandık. Biz, Türkiye'nin bağımsızlığını herkesten iyi koruruz» şeklindeki bir mantık, gerçeklerin mihengine vurulunca, doğru olmadığı ortaya çıkan bir görüştür. Şüphesiz CHP'nin şerefli hizmet sayfaı vardır. Fakat bugün Amerikan emperyalizminin boyunduruğu altında bulunduğumuz ve 1947'den beri birbirini kovalayan tavislerin, CHP ve DP'nin iktidarı zamanında verildiği de şüphesizdir. Bu gerçek, şerefli bir mâziye atıflarda bulunarak gizlenemez.

Türkiye'nin Amerika'ya, NATO'ya bağlanması yöneticilerin tarih görüşünden yoksun olmalarının ve sınıfsal ideolojilerinin sonucudur. Türk Milleti'nin idealleriyle, ağa-komprador-bürokrat üçlüsü menfaatleri bir tutulmuştur.

Ancak ne dünyada Amerikan emperyalizminin veya bir tahakküm sisteminin, ne de Türkiye'de ağalar-kompradorlar-bürokratlar üçlünün tahakkümünün, şu önümüzdeki 30-35 yıl başarıyla atlatılmasına, tahakkümünün sürdürmelerine imkân yoktur. Türkiye'nin politikası, güvenliği, bu gerçeklere göre yeniden ayarlanmalıdır; ve ayarlanacaktır. Türkiye NATO'dan çıkacaktır; ikili anlaşmalar feshedilecektir; ve emekçi halkımız, anayasaya sahip çıkacak, tam bağımsız demokratik, sosyalist Türkiye'yi kuracaktır. Tarih bu gidişi, «bunlar aşırı solun tahrirleri» denilmek suretiyle ne durdurulabilir, ne de hele tersine çevrilebilir.

Yeni, eskinin yerini alır; bu karşı konulmaz bir sosyal kamundur. TİP, yeni bir partidir. Millî hayatımıza yepyeni bir öz getirmiştir. NATO ve ikili anlaşmalar üzerindeki tartışmalar, bugünkü bozuk düzenin değiştirileceği yolundaki iddialar, hep onun bilinçli ve yurtsever mücadelesi ile mümkün olmuştur.

Amerikan emperyalizmine karşı mücadele, Türkiye sosyalizmi için mücadele, onun bayrağı altında yürütülmektedir. Nihai zaferden zerrece şüphemiz yoktur. Yeni, eskinin yerini alacaktır.

Amerikayı korkutan üçüncü dev —

Yeni Çin nasıl kalkınıyor?

Yazı ve fotoğraflar: Halûk TANSUĞ

Hendikaların en büyüğünü sırtında bir kambur gibi taşımasına, en ilkel ihtiyaç sayılabilecek asgari gıda problemini en ideâl şartlar altında bile çözmekte akıl almayacak zorluklar çekmesine rağmen, Çin, bugün kalkınma yolunu yine de bulabilmiş ülke durumundadır.

Nasıl mı?

Gâyet basit ve kestirme bir kararlar...

Söyle ki, derebeylik devresinde Avrupa'dan iki misli fazla zaman harcıyıp medeniyet yarışında çok gerilere düşmüş bir Çin, mutlaka batıda olduğu gibi kapitalizmi de deneyeceğim, diye yüzlerce yıl sarfetmeyi akıl kârı bulmamıştır.

Yeni Çin, iç feodalizmden ve yabancı emperyalist kontrolünden kurtulup, çok kısa bir geçici devreden sonra modern sosyalizme atılma yolunu seçmiştir.

Bu şekilde, de daha 18 yıl önce Batı'nı kapitalist ülkelerden «asırlarca» geri sayılan bir Çin, artık en ileri kapitalist ülkelerin dahi ilerisinde yürümeye başlamıştır.

Benimsediği en modern sistemin kendisine otomatikman sağladığı avantajlar sayesinde, her geçen gün Çin, kalkınma hızını her alanda artırmaktadır. Kapitalist sisteme körü körüne bağlı ülkeleri, her geçen gün, daha geride bırakmaktadır...

Oysa, bugün böylesine ileri hamleler yapabilen yeni Çin'e, asırların mirası olarak intikal etmiş bünyevî hendiklar sadece tarım meselelerine hudutlu kalmıyordu.

Eski Çin, istisnasız her alanda, dünyanın en geri ülkesi idi. Bugün dünyanın en kötü şartlarına sahip sayılan Hindistan'a kıyaslandığında, eski Çin, daha da kötü şartlar içerisinde sayılırdı.

Hindistan'a kıyasla eski Çin'de sefalet daha büyüktü. Açlık daha yaygındı. Ahlâksızlık daha derinlere inmişti. Keşmekeş daha çözülemez gibi geliyordu. İdaresizlik daha köklü görünüyordu... İhtilâller daha sık patlak veriyordu. Yabancı devletlerin ve şirketlerin sömürüşü daha tek taraflı ölçülere yükseliyordu. Ulaştırma sistemi daha yetersizdi. Nüfus artışı daha büyük problemli. Puhuş ve rüşvet daha fütursuzca kol geziyordu. Afyon tekkeleri ülkeyi daha

tümüyle sarıyordu. Hastahklar daha fazla insanın hayatına mâl oluyordu. Eğitim daha bozuktü ve okuma yazma oranı daha düşüktü. İç ve dış harpler sebebiyle ülkenin uğradığı maddi ve insani kayıplar daha büyük rakamlara ulaşıyordu. Sanayi çok daha geri ölçülere ayak uyduruyordu. Son halk ihtilâlini bastırma amacıyla gericilerin giriştikleri tahribat belki tarihte eşine rastlanmamış derecelere varıyordu...

Rakkamların sıkıcı lisânına katlanmak pahasına bile olsa, bazı istatistik bilgiyi hatırlayalım.

Çan Kay Şek ve avenesi, Kıt'a

Çin'ni bırakıp Formosa'ya kaçtıkları vakit, beraberlerinde Çin'in bütün altın stokunu da götürmüşlerdi...

1946'da endüstriyel istihşâl, 1936 yılı istatistiklerine nazaran, yüzde 56 düşüktü. İç harp sebebiyle tarımsal istihşâl, yüzde 30 gerilemişti. Gerek kesim gerekse çekim hayvanlarının adedi, akıl almayacak seviyelere inmişti...

İstihşâlin gerek sanayide gerek tarımda böylesine (1949'da, 1936'ya oranla bile) düşüşüne karşılık nüfus (her şeye rağmen) artmıştı; yeni Çin'in kurulduğu 1949'da, 550 milyona varmıştı. Dolayısıyla, 1936 rakamları 1949'

da mevcut sayılsa, yine de nüfus artışı sebebiyle, nüfus başına düşen istihşâl oranı gerileme kaydedecekti...

Çin'in 1949'daki çelik istihşâli Hindistan'ının sâdece 1/10'nuna varabiliyordu; yâni 158 bin tonu aşamıyordu...

Ulaştırma sistemi, mutlak bir keşmekeş hâlindeydi. Demiryollarının tüm uzunluğu 12 bin mile, kullanılacak kara yollarının tutarı ise 48 bin mile varabiliyordu...

1949'da Çin'in yıllık nüfus başına demir istihşâli 6 buçuk libre, kömür istihşâli bir tonun onda biri, elektrik istihşâli 10 kilovat saat, pamuklu kumaş istihşâli 8 feet, kimyevi gübre istihşâli bir buçuk libre-den daha azdı...

1949'da Çin'in nüfus başına geliri Birleşik Amerika'nınkinin otuzda biri idi...

İstihşâl rekorları

Çin'in eski gerici rejimden kurtulduğu tarih olan 1949'daki feci durumunu açıklayacak istatistik bilgiyi, bu şekilde ve her alanda, belirtmek mümkündür. Bahis konusu bilgi, sayfalar, hattâ kitaplar doldurabilir.

Zâten, yeni Çin'in 18 yıllık başarılarını tam mânâsıyla anlayabilmek için, hem eski Çin'in inanılmayacak derecede kötü şartlarını hatırlamak şarttır; hem de, meselâ eski Çin'in Hindistan'a bile oranla o zamanki çok düşük seviyesini göz önüne getirmek, hayati önemdedir.

Çünkü ancak böylesine kıyaslamalarla, sosyalist sistem sayesinde ve sadece 18 yılda ve bütün hendiklarına rağmen, yeni Çin'in ulaştığı başarıları anlamak mümkün olabilecektir.

Fakat biz, yer azlığından, özetlerle yetineceğiz. Yeni Çin'in, sosyalist sistem yardımı ile ilk 11 yılda girdiği bazı rakkamları vermekle yazımızı bağhyacağız. Çünkü elimizdeki istatistik bilgi 1960 yılına aittir...

1949'da Çin'in nüfus başına geliri Birleşik Amerika'nınkinin 1/30'u tutabildiğine göre, Çin son derece fakir sayılmalıydı. Dolayısıyla, Batı'daki özel teşebbüsün «serâzat» şartları altında ve iki asırda sağtayıldığı sermaye toplamını, böylesine hendiklî bir Çin, hele atom devri şartlarında kolavca ortaya koyamazdı.

Yeni Çin, ne yapıp yapmalı, ka-

● Yeni Çin'de sanat, toplum hayatında en önemli yerli pan gençler görülmüyor.

Çin'de uzun bir geleneği bulunan tiyatroya yeni düzende de Lûyük önem verilmekte

eri... Resimde müzik çalışması ya...

pitalizmden daha verimli ve daha modern bir sistem benimsemeliydi. Başka deyişle, binbir hendikap ve dertle mal'ül Çin'i, sadece sosyalist bir endüstrileşme işiğe kavuşturabilir. Nüfus artımını aşan bir istih-sâl gücünü, kısa zamanda Çin, an-cak sosyalist ekonomiyle gerçekleş-tirebilirdi...

İşte, yeni Çin, bu modern sosya-list yolu seçti. Eski moda kapitaliz-mi atlayıp geride bıraktı. Zamandan kazanmak istedi. Arzusuna, çok kısa zamanda erişti...

1960'da, yeni Çin'in sermaye ya-rarını yılda 14 milyar Amerikan Do-ları'na varmıştı...

1953 ile 1957 devresinde, yalnız yeni inşaat için Çin'deki devlet ya-tırımlarının tutarı 19 milyar Ameri-kan doları karşılığına erişiyordu. Yani millî gelirden sağlanan her 100 Dolar'ın 23'ü, yeni devlet yatırıma yö-neltilebiliyordu. Bu oran, 1958'de, her 100 Dolar'ın 30'u'na yükseldi.

Eğer Birleşik Amerika, böllesi-ne yüksek oranda bir yatırıma aynı yıl girişse idi, 150 milyar Dolar'ın yeni yatırımlara ayırma durumuna ge-cecekti.

Zâten, bu derece yüksek bir yeni yatırım oranı, ancak Sovyetler Bir-liği İkinci Beş Yıllık Planı'nda görülmüş-tür. Hiç bir kapitalist ülkenin endüstrileşme devrelerinde, benze-rine rastlanmamıştır.

Meselâ, bir zamanlar Çin'den i-leride yürüye gelmiş Hindistan'ın bi-rinci Beş Yıllık Planı'nda, millî gelir-den sağlanan her 100 Dolar'ın ancak 7'si yatırıma yönlendirilmiştir. Yine Hindistan'ın aynı devre, emsâli gö-rülmemiş Amerikan ve Batı yardı-mıyla, yeni yatırım oranı ancak yüz-de 10'u bulabilmiştir...

Çin'in çelik istih-sâli, 1951'de, 1 milyon tondan düşüktü. 1957'de, aynı istih-sâl 6 misli artıp 5.350.000 tona; 1958'de, 11 milyon tona; 1960'da, 18.500.000 tona varmıştır. Ve bu so-nuncu rakkama, yeni Çin'in köyler-deki çelik istih-sâli dâhil değildir. Yi-ne aynı rakkam, Hindistan'ın 1960 yılındaki çelik istih-sâl tutarından 5 misli fazladır; o tarihte dünya al-tıncısı olan Fransa'ninkine çok ya-kındır...

Çin, endüstri geleneğine sâhip bu-lunmadığından, burda demir stok-larına da sâhip değildi. Bu eksikli-ğini kapatmak uğruna, yeni Çin, pik ve döküm demir istih-sâlini hızlan-dırdı. 1959'a oranla yüzde 37'lik bir

● Yeni Çin'in kalbi, Pekin'in bu en büyük alanında atmaktadır. Tien An Men Alanı. Cumhuriyetin ilân edildiği İmparatorluk Sarayı ve sonradan yapılan Halk Sarayı da bu alandadır. Mao ile diğer liderlerin katıldığı büyük törenler de bu alanda yapılmaktadır. Resimde, arkadaşımız Halûk Tansuğ, 1965'te Çin'i ziyaretî sırasında Tien An Men alanında görülmektedir.

dı. Bu istih-sâl tutarı, İngiltere'nin-kindenden yüzde 80 ve Batı Almanya'nı-kindenden yüzde 14 fazla idi...

1952 ile 1960 devresinde, Çin'i mâden işçileri, İngiltere'nin 53 yıl-da ve Birleşik Amerika'nın 22 yılda sağlayabildikleri seviyelere ulaşmış-lardır. Hindistan'ınkinden 9 misli fazla kömür istih-sâl etmişler; yıl-lık tutarı, 425 milyon tona çıkarmış-lardır...

Torna makinesi istih-sâli 1958'de 70 bin adet, 1960'da 90 bin adet. Çi-mento, 1950'de 1.410.000 ton; 1960'da, 16 milyon ton. Tekstil, 1959'da 7 bu-çuk milyon metre. Elektrik gücü, Hindistan'ınkinden 3 misli fazla ve Çin'in, Fransa'dan önce geliştirmesi Fransa'nın o tarihteki istih-sâl tutarına çok yakın olarak 55 milyar ki-lovat saat...

1960'dan 1967 sonuna kadarki devrede, yeni Çin'in istih-sâl rekorla-rı, Çin nüfusunun 700 milyonu aşma-sına rağmen, tabii daha da ileri ham-leler kaydetmiştir...

İnsanî açıdan

En sansasyonel hamleye tipik mi-sâl olarak ise, hidrojen bombasını gösterilebilir...

Fakat biz, istatistik rakamları bir kenara bırakalım. Biraz da, insanî açıdan, yeni Çin'i ele alalım.

1965 başlarında yeni Çin'i ve Hin-distan'ı bizzat görmüş bir gazeteci sıfatıyla, bu genç sosyalist ülkenin fo-tografik bir manzarasını vermeye ça-lışalım...

Vâkıa Çin, hâlâ fakirdir. Çünkü, meselâ İngiltere'nin 200 yılda yaptı-rı, yeni Çin 20 yılda başarma çabası-nıdır. Yatırımlarının çok büyük ora-nı, şimdilik, ana ihtiyaç alanlarına ayırmaktadır.

Bu sebeple de fertler başbakanı-

di açıdan fakirdirler. İstih-lâk malları, lüks eşya, 200 yıl dünyayı sömürerek endüstri liderliği mevkiine tırmanmış kapitalist mutlu azınlığının kıyasla çok mahduttur. Vesikaya bağlıdır. Sıkı kontrole tâbidir.

Yüksek oranda ekonomik kalkın-ma, çok büyük çapta nüfus artımı, es-kiden kalma «Miras» ın yokluğu, gâ-yet tabii zorluklar yaratmaktadır.

Eski devirlerde gerekli miktar teknisyen, idâreci, eğitim personeli, v.s. yetiştirilmemiş olması her alan-da kadro boşlukları doğurmaktadır. Mevcut kadrolarda da, büyük oranlar-da, eskiden kalma personelin çalıştırılması gerekmektedir.

Ulaştırma sisteminin eksiklikleri ve yenilenmesindeki teknik zorluklar, mâlî imkânsızlıklar ileri hamleleri frenlemektedir.

Birleşik Amerika'nın evvelâ Ko-re'de sonra Vietnam'da çıkardığı harpler, yeni Çin'i en hayati kalkınma devrelerinde silâhlanmaya zorlamakta bu verimsiz alanda yatırımlar yapma-ya mecbur bırakmaktadır.

Fakat, bütün bunların baskısı al-tında ezilen yeni Çin (Bizzat başba-kan Çu En Lay'ın 1965'deki ifadesiyle «Henüz kalkınmaya başlamayıp sade-ce kalkınma hazırlıklarına girişen» yeni Çin.) her şeye rağmen artık setil değildir.

Bugün, kapitalist sistemi benim-seyen Hindistan çok daha büyük im-kânlarla, çok daha ufak hendikaplar-la, bütün Batı'lı kapitalist ülkelerin eşine tarihte rastlanmamış yardım-larıyla yerinde bile sayamazken, Yeni Delhi idarecileri, her geçen gün, daha sonsuz keşmekeşlere sürüklenirlerken; Yeni Çin, umut dolu parlak bir is-tikbale doğru yürüvebilmektedir.

18 yıl gibi kısa süre içerisinde, Çin, Hindistan'ın gerisinden Fransa'nın ilerisine sıçrayabilmiştir.

Fakirliğe rağmen, bugün Çin'de aç

tır. Dilenciye rastlanmamaktadır. İz-siz mevcut değildir. Fuhuş, ülkenin hiç bir köşesinde, tutunmamaktadır. Sujiştimal ve rüşvet, tarihe karışmış-tır. Hırsızlık, bir nevi sosyal garabet şeklinde, yorumlanmaktadır. En bü-yük ayın yalan söylemektir. En büyük meziyet, çalışmak ve vatandaşlarına yardım etmektir.

Ve, Çin bizzat görmeyip Batı'lı haber ajanslarıyla kulakları dolanlar için inanılması çok zor bir şey, bu genç ülkede gayetle yumuşak bir or-tanın hâkim olmasıdır. Devrimden devrime sıçrayan yeni Çin'de terör havası, kar'iye yoktur. Hattâ, Hit-lervari otoriter rejimleri düşünenler, yeni Çin'de mübalâğh ölçütere va-ran bir miktar «Sivil» (hasıbozuk) lâubâllilik bile sezebileceklerdir.

Bugünkü Çin halkı belki dünva-rın en rahat, yumuşak ve neşeli in-san kütesidir. Hindistan'daki emir-yetsizliğe dengesizliğe; hattâ ve hat-tâ, resmi makamların otorite merakına yeni Çin'de rastlanmaz.

Bir tren süpürücüsü ile bir dış-ışleri bakanlığı müsteşarı, sanki kırk yıllık arkadaşmış gibi, konuşurlar. Bir bakanlık avlusunda, kimin hademe, ki-min müsteşar, kimin bakan olduğu anlaşılmaz. İnsan toplulukları, her yerde ve her şekilde, bölvesine eşittir.

Evet, yeni Çin, eskiden ümitsiz bir «Hasta adam» bilinirdi; Hindistan-dan bile beter gerilikte, ülke sayırdı. Bu gün ise yeni Çin, binbir hendika-pına rağmen, 18 yıl gibi çok kısa za-manda Batı'nın en ileri endüstri ülke-lerini geçme yarışındadır. Kendini, artık Hindistan'la mukayese bile et-memektedir.

Elinde tuttuğu «Sihirli Değnek» ise, sadece ve sadece, modern bir sis-temdir. Yeni Çin, bilinmeyen bir ke-şif yapmamıştır, bilinen sosyalizmi benimsemiştir.

Devrim Stratejisi üzerine açık oturum

Türkiye gibi geri kalmış bir ülkede toplumun daha ileriye götüreceği bir devrimin in gerekliliği konusunda hemen hemen tüm ilerici güçler görüş birliği halindedir. Ancak devrim kelimesiyle neyin kastedildiği, bunun nasıl bir devrim olacağı, devrimi gerçekleştirmek için ne gibi bir strateji uygulanacağı ve bu stratejiye göre devrimi gerçekleştirecek olan kuvvetlerin nelerden ibaret olduğu konularında çeşitli görüşler mevcuttur.

Zaman zaman basında ve özel toplantılarda tartışılan bu konuları bir açıklığa kavuşturmak üzere İstanbul Yüksek Teknik Okulu Talebe Birliği tarafından önceki hafta İstanbul TOS Salonu'nda bir seminer düzenlenmiş ve seminerin sonunda da bütün konuşmacıların karşı karşıya gelmesini sağlamak amacıyla bir açık oturum yapılmıştır.

Organizasyonun bozukluğuna ve toplantı tarihinin son anda tesbit edilmesine rağmen TOS salonunu hınca hınç dolduran bir dinleyici kitlesinin izlediği açık oturumda konuşmacılardan üçü, TİP Merkez Yürütme Kurulu Üyesi ve Urfa Milletvekili Behice Boran, Yazar İlhan Selçuk ve Mihri Belli, ayrı ayrı görüşlerini temsilcileri olarak karşı karşıya gelmişlerdir.

Raif Ertem'in yönettiği açık oturumda konuşmacılara üç turda sadece onar dakika konuşma hakkı tanınmış ve birinci turda ilk olarak İlhan Selçuk konuşmuştur.

Selçuk konuşmasına "Devrimciler ve devrimci partiler iktidara devrimle gelirler" diye başladıktan sonra devrimin ne olduğunu şöyle açıklamıştır:

"Çağımızda devrim kavramından anlaşılan şey, sosyalist devrimdir. Devrimde muhakkak surette toplum kanunlarını bilerek toplumu etkileme, ona müdahale etme kavramı vardır. Devrim, içinde yaşadığımız hukuk düzenine karşıdır. Anayasa çerçevesinde devrimi gerçekleştirmeye gayret edersek devrimci değil reformcu oluruz. İster devrimci, ister reformcu olalım, sosyalist devrimi yapacak olan emekçilerdir. Sosyalizm proletaryanın ürünüdür. Bu, bilimsel gerçektir. Devrim stratejisi bu gerçeği kabul ettikten sonra gelir. Sosyalist devrimin kaynağı işçidir. Onun karşısında burjuvazi vardır. Ancak bir devrimci, devrim stratejisini tesbit ederken kendisiyle beraber olan ve karşısında bulunan güçleri tesbit etmek zorundadır. Bunun için toplum sınıflarını tahlil etmek gerekir. Ayrıca millet gerçeği değerlendirilmelidir. Çünkü bizler bir milletin üyeleriyiz. İş sömürüye karşı savaş, sosyalizm savaşır ve emekçiler tarafından verilmektedir. Bu sömürüye karşı savaş ise emperyalizme karşı savaştır. Emperyalizme karşı savaşa başka güçler de katılabilir. Bu güçleri hesaba katıp değerini vermek zorundayız.

Devrim stratejisi şu ülkelere bağlı olmalıdır:

1. Türkiye'de devrimci bağımsız olmalıdır. Dış merkezler bağlı bir sosyalist akımın Türkiye'de şansı yoktur.
2. Milliyetçi olacaktır. Yani devletin bağımsızlığını sonuna kadar savunacaktır.
3. Yapıcı sosyalizm olacaktır.

● **BEHİCE BORAN:** Biz seçimlerle iktidara gelmeyi mümkün görüyoruz ve o yolda çalışıyoruz. Emekçi sınıfların parlamenter yoldan iktidara gelmesini egemen sınıflar engellerse, ya karşı devrim bir terör rejimi kufar yada bilinçlenmiş ve örgütlenmiş kitleler anayasasının tanıdığı direnme hakkını kullanırlar.

● **İLHAN SELÇUK:** Devrimciler ve devrimci partiler iktidara devrimle gelirler. Devrim, içinde yaşadığımız hukuk düzenine karşıdır. Anayasa çevresinde devrimi gerçekleştirmeye gayret edersek, devrimci değil, reformcu oluruz. Nerede ordu sosyalist akımın yanında ise orada sosyalizm gerçekleşir. Ordu ve CHP milliyetçi güçlerin safındadır.

● **MİHRİ BELLİ:** Önümüzdeki devrimci görev, milli demokratik devrimi gerçekleştirmek, bağımsızlığı sağlamak, feodal kalıntıları silmek, sosyalist bilinci emekçi kitlelere aşılamaktır. Devrimin temel kuvvetleri, şehir ve köy proletaryası, şehirlerin ve köylerin yarı proleter unsurları, şehir ve köy küçük burjuvazisi, asker sivil aydın zümredir.

Türkiye'nin büyük çoğunluğunu köylülükten işçiliğe geçirmek için sanayi kurulması şarttır.

Ancak sosyalist düzene de aşamalı olarak varılabilir. Bugünkü aşamada devrimci mücadelenin tarafları şu soruya göre tesbit edilmelidir: "Kompradordan yana mısınız? Yoksa bu memleketin milliyetçi, emekçi, işçi, köylü sınıflarından yana mısınız?"

Mücadele bu iki taraf arasında olacaktır.

Ve devrimciler, istesek de, istemesek de, devrimle iktidara geleceklerdir. Çünkü ne kadar Anayasaya bağlı olursak olalım, devrimcilerin iktidara seçilme gelmesi söz konusu olunca, karşı taraf, tıpkı Vietnam'da, Yunanistan'da olduğu gibi harekete geçmekte, bunun üzerine devrim zorunlu hale gelmektedir. Unutmayalım ki, kompradorlar ve Amerika Türkiye'nin içindedirler ve planlarını şimdiden hazırlamaktadırlar.

Daha sonra konuşan Mihri Belli, ana ülkelerde bütün sosyalistler arasında bir görüş birliği sağlanabilmesi için 141 ve 142 maddelerden mahkûm olanların da sosyalist örgüte girmelerinin zorunlu olduğunu ve her şeyden evvel bunun sağlanması gerektiğini belirterek "Bugün Nazım Hikmet aramızda olsaydı, bir sosyalist örgüte giremezdi. Sosyalizm için mücadele, bu aşamada her şeyden önce, özgürlük için mücadeledir" demiş ve devrim stratejisi konusunda görüşlerini şöyle açıklamıştır:

"Strateji, belirli bir devrim aşamasında hangi güçleri hedef alacağımızı, hangi güçlere darbeyi indireceğimizi, devrimi yapacak olan güçlerin hangileri olduğunu ve devrimin yedek kuvvetlerinin hangileri olduğunu saptamak ve stratejik hedefe, yani o aşamada gerçekleşmesi gereken hedefe varmak için eylem planı tesbit edip o planın uygulanması için mücadele etmektir. Bir ülke bağımsız değilse ve feodal kalıntılar varsa, strateji, bağımsızlığı sağlamak, kalıntıları silmek, sosyalist bilinci emekçi kitlelere aşılamaktır. Bu aşama, de-

makratik devrim aşamasıdır. Ben İlhan Selçuk ile hemfikir değilim. Çağımızda iki türlü devrim vardır: Milli demokratik devrim ve sosyalist devrim... Milli demokratik devrimin görevi, milli bağımsızlığın sağlanması, feodal kalıntıların silinmesi ve ülkenin bütün vatandaşlarının eşit haklara sahip özgür insanlar haline gelmesidir. Sosyalist devrimin görevi ise özel mülkiyet ile üretimin kolektif biçimi arasındaki çelişkiye son vermek, sosyalizmi kurmak ve bütün insanların maddi ve manevi gelişme olanaklarını yaratmaktır.

Türk devriminin stratejisi nedir?

Önümüzdeki devrimci görev, milli demokratik devrimi gerçekleştirmektir. Ama bu, bir sosyalistin sosyalizmden vazgeçmesi anlamına gelmez. Her sosyalist örgütün bir aşar ve bir de azami programı vardır. Azami program sosyalizmdir. Aşar program ise, önümüzdeki görev ne ise odur. Biz demokratik devrimden yanayız. Çünkü, demokratik devrimi başardığımız gün sosyalist devrimin eşliğine varmış olacağız. Amerika'yı kovduğumuz gün, toprak reformu ile köylüyü özgür vatandaş durumuna getirdiğimiz gün, kompradoren söylem alanlarını millileştirdiğimiz gün, sosyalist devrimin eşliğine girmiş olacağız. Ve o zaman şiar, özel mülkiyetin kaldırılması, sosyalizmin kurulması şiarı olacaktır. Ama bu şiarı bugünden itibaren mi, kendin tecrübe edersen, düşmanın ekmeğine yağ sürersen, Demokratik devrimden yana olan güçleri kendinden uzaklaştırırsın, devrim gemisini karaya oturtursun.

Mihri Belli bundan sonra öteki sosyalist ülkelerdeki demokratik devrim hareketlerinden örnekler vererek askerî esaslara göre hazırlanmış olduğu devrim stratejisi planını açıklamıştır:

"HEDEF: Türkiye'yi emperyalizmin sömürü alanı durumundan kurtarmak için emperyalizm ile vesayet ilişkilerine son vermek, emperyalizm ile, milli bağımsızlık ile bağdaşmayan iktisadi, askerî v.b. bağları koparmak, emperyalizmin işbirlikçi durumunda se-

meye çevrelerini sömürü alanlarını millileştirmek, bunların ittifak durumunda olan feodal kalıntıları köklü dönüşümlerle saf dışı etmek ve işbirlikçi asalak sınıfları sömürü alanından yoksun ederek ekonomiyi ve toplumsal hayatımızı üzerindeki baskılarına son vermek; tam bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye'yi gerçekleştirmek.

DEVİRİMİN TEMEL KUVVETLERİ: Şehir ve köy proletaryası, şehirlerin ve köylerin yarı proleter unsurları, şehir ve köy küçük burjuvazisi, asker-sivil aydın zümre (küçük burjuva bürokrasisi).

DEVİRİMİN YEDEK KUVVETLERİ: Burjuvazinin milli nitelik taşıyan kolu, (bu sınıf, karşı devrimin kucağına itilmeyerek hiç değilse taraf-sızlaşmamıştır.)

KARŞIYA ALINACAK VE TEO-RİT EDİLECEK KUVVETLER: Bilinçsiz emekçi yığınlarını hâlâ etkileyebilen emperyalizmin dayanağı, işbirlikçi sermaye ve onunla ittifak durumunda olan feodal kalıntılar (aşalık düzeni, taşra mütegalibesi).

KUVVETLERİN DÜZENLENME PLANI: Şehir ve köy proletaryasının, yarı proleter unsurların, şehir ve köy küçük burjuvazisinin, asker-sivil aydın zümrenin (küçük burjuva bürokrasisi) ittifakını temsili eden, bütün devrimci güçlerin kendi öz örgütleriyle katılacakları **DEVİRİMCI GÜÇ BİRLİĞİ**.

Birinci turun son konuşmasını yapan Behice Boran strateji üzerine görüşlerini daha önce açıkladığını belirterek (geçen sayımızda yayımlanmıştır), on dakikalık konuşmasında sadece İlhan Selçuk'un görüşlerine cevap vereceğini söylemiş ve devrim anlayışı üzerindeki görüş farklarını şu şekilde ortaya koymuştur:

"İlhan Selçuk'un devrim hareketini, bir ihtilal hareketi, silahlı bir direnme, mücadele hareketi olarak kabul ettiğini anlaşıyor. Sosyalist teoride devrim mutlaka ihtilal veya sair ve kilerde silahlı mücadele değildir. Devrimin son yıllarda pasif ve non-pasif şekilleri tartışılmaktadır. Yani silahlı olan ve olmayan şekilleri... Devrimin silahlı yoldan gerçekleştirilebileceğini savunan Regis Debray bile, devrimin çok uzun süreli bir hareket olduğunu ve bu harekete seçimlerle parlamentoya girmenin de dahil bulunduğunu söylüyor ve son konuşmasında, "Devrimci stratejinin Problem lerinde şöyle diyor:

"Bir burjuva demokrasisinde bir burjuva aracı olan seçimlerin kullanılması ayrı bir konudur; bir burjuva aracı olan seçimlerin burjuvaca kullanılması ayrı bir konudur."

Bu, şu demektir: Çok partili burjuva demokrasisinde bir işçi sınıfı, burjuva aracı olan seçimleri kullanır, ama dikkat etmesi gereken nokta, bunları burjuva tarzında kullanmamaktır. Nitelikli bir TİP olarak bütün açıklamalarımızda belirtmişizdir ki, biz seçimlerle iktidara gelebilmeyi muhtemel ve mümkün görüyoruz. O yolda çalışıyoruz. Ama seçimlerle iktidara gelmek demek, oy avcılığıyla iktidara gelmek demek değildir. Biz, halkın bilinçlenmesini, örgütlenmesini, kendi sınıfının bilincine varmasını ve emekçi kitleleri olarak Anayasanın kendisine tanıdığı olduğu haklara sahip çıkmasını istiyoruz ve diyoruz ki: Devlete sahip çıkmadan önce kendi

«Devrim Stratejisi ne olmalıdır?» konulu açık oturumda (Soldan sağa) Behice Boran, İhan Selçuk, yönetici Ralf Ertem ve Mihri Belli...

partine sahip çık, kendi partinde örgütlen, kendi partinin yönetimine ağırlığını koy... İşte, biz böyle bir seçim düşünüyoruz. Seçimleri burjuvaca değil, sosyalistçe kullanmayı düşünüyoruz. Parlamentoda çoğunluğu aldıktan sonra da bize oy verenleri kendi haline bırakmayacağız. Emekçi kitleleri, işçi sınıfı başta olmak üzere, örgütlü, aktif bir kuvvet halinde tutacağız...

Ancak, bilimle ihtimaller üzerine konuşulur, bugünkü şartlar değişebilir. Karşı güçler, emekçilerin iktidara gelmesine müsaade etmeyebilirler. Gelecek üzerine hesap yaparken, egemen sınıfların gücünü hesaba katarken sosyalistleri ve emekçi sınıfları hesap dışında bırakarak ihtimaller yürütmek yanlıştır. Biz o zamana kadar emekçi sınıfların bilinçlendirme ve örgütlenme, Türkiye'nin politikasında ağırlığı olan bir güç haline getirmeğe muvaffak olursak, o zaman egemen sınıflar bu isteklerini gerçekleştiremeyecekler. Bu bize bağlıdır. Engelleri ne olur? O zaman ya karşı devrim gelir, bir terör rejimi kurar, ya da bilinçlenmiş ve örgütlenmiş kitleler, haklarını direnmek suretiyle korumak bilinecek gelebilir. O zaman mücadelenin şekli değişir. Anayasamız, direnmeyi hukuki bir hak haline getirmiş belki de dünyadaki tek anayasadır. Hukukun muhafazakar bir düzen olduğu kalmadığı. Ama her genel kaidenin istisnaları vardır. Türkiye'nin gelişmesi öyle bir noktaya gelmiştir ki, anayasa düzeni, toplumun fiili düzeninin gerisinde değildir, ilerisindedir. Bu anayasa, sosyalizme açık bir anayasadır. Anayasanın getirdiği düzen, sosyalist bir düzen değildir. Anayasa, sosyalizme gidecek bir rota üzerinde gelişmeye açık bir anayasadır.

Diğer noktalarda ise Selçuk ile muhabikim...

Boran'ın büyük tezahüratla karşılanan bu konuşmasından sonra ikinci turda söz ilk olarak Mihri Belli'ye verilmiştir. Belli, bu konuşmasında sınıfların tahlilini yapmış, proleteryanın, sonuna kadar devrimci olduğunu, bugün belli şekilde şartlandırılmış olmasına bile bu durumun çok yakında sona ereceğini ve emekçilerin kendi davalarına sahip çıkarak siyaset alanına girebileceklerini belirtmiş, devrimin ötekil temel kuvvetlerini şöyle değerlendirmiştir:

KÜÇÜK BURJUVAZİ: Bunların işleri kompradorun elindedir. Sömürülmektedirler. Bunların çıkarları devrimden yana olmaktadır. Yeter ki bunun biline varmış olsunlar.

500 BİN ASKER - SİVİL AYDIN ZÜMRİ: Tarihte bir çok bareketler onun önderliğinde olmuştur. Bağımsız bir güçtür. Milli demokratik devrim aşamalarında egemen olabilmektedir. Cezayir'de, Küba'da olduğu gibi... Bu güç çok kaypaklıklar göstermiştir, fakat bir niteliği vardır: Milli Kurtuluş Savaşı denemesinden geçmiştir. Milliyetçidir. Milliyetçi olabilmek de, bu zamanda devrimci bir potansiyeli temsil eder. Onun için bu zümreyi dev-

rimci güçler listesine katıyoruz.

İkinci konuşmasında Mihri Belli'ye cevap veren Behice Boran, bazı otoritelerden cümleler alınarak tartışmada kullanıldığını Orta Çağ'a özgü skolastik bir usul olduğunu, oysaki bilimsel sosyalizmin metodunun, inceleme, değerlendirme, sonuçlar çıkartma metodu olduğunu, bir şeyin her hangi bir otorite tarafından söylendiği için değil, ancak gerçeklere uygun olduğu takdirde doğru sayılabileceğini belirttikten sonra, TİP'e mal edilen «parti dışında olanlar sosyalist değildir» iddiasının üzerinde durmuş ve şöyle demiştir:

«Bizim böyle bir iddiada bulunduğumuz doğru değildir. Evet, «diğer sistemler gerçekçi inceleme yapmamakla yetinmişlerdir; sosyalist sistem ise gerçekçi değiştirme metodudur» dedim. Ve bundan dolayıdır ki, bir sosyalist örgüt, bir sosyalist kişi, mutlak surette eylemde bulunan, uygulayan kişidir. Sosyalist literatürde bu genel kaidenin aksine hüküm yoktur. Ancak öyle kanunlar var ki, meselâ memurları, bazı mahkûmiyetleri olanları eyleme katılmaktan menediyor. Bundan dolayı onları suçlayamayız. Ama parti üyesi olamamak demek, sosyalist eyleme katılmamak demek değildir. Bizim öyle ilçelerimiz var ki, aslında öğretmenlerin yardımı ile kurulmuştur. Üye olmasalar da, bu arkadaşlar eylemin içindedirler. Özel durumları dolayısıyla partiyi giremeyen gerçek sosyalistler, partinin dışında da eyleme yardımcı olabilirler. Partiyi üye olmayan sosyalistlerin katılan yapmayacakları yegane şey, emekçilerin tek örgütü olan partiyi bölmek, parçalamak, gelişmesini engellemektir.

«İşçi sınıfının öncülüğüne kim karşı çıkıyor» diyorlar. Belki sözle karşı çıkılmıyor. Ama «CHP öyle bir parti haline gelebilir ki, en devrimci sosyalistten, bağımsızlıktan yana mukaddeساتçıya kadar hepsini içinde toplayabilir», «bu hareket politik partilerin dışında ve üstündedir» dediğiniz zaman, bu sözler «işçi sınıfının öncülüğüne kim karşı çıkıyor?» sorusuna taban tabana zıttır.

Sivil - asker aydın zümresinin bağımsız bir güç olduğunu söylediler. Sosyalist teoride böyle değildir. Bağımsız olamaz. Bu zümre, daima toplumda ki temel sınıflardan birine dayanarak, onun sözcüsü olarak hareket eder ve böyle hareket etmiştir.

İkinci turun son konuşmasını yapan İhan Selçuk, Behice Boran'a cevap vererek, «Latin Amerika'da sosyalist devrimin gerilla savaşı ile gerçekleştirildiğini, gerillacının parti dışında kaldığını, hattâ Castro ile partinin arasının soğuk olduğunu, devrimin parti dışında da gerçekleştirilebileceğini söylemiş, AP iktidarının görülmemiş bir şekilde komprador kapitalizmini geliştirdiğini belirterek bunun karşısında TİP, devrimci güçler ve arasında CHP'nin de bulunduğunu ileri sürmüştür. Selçuk'un CHP'yi zikretmesi, salonda ki dinleyicilerin büyük kısmı tarafından protesto edilmiş, bunun üzerine konuşmacı «Siz her noktada CHP ile

aynıyet mi arıyorsunuz?» diye sormuştur. Selçuk, sözlerine şöyle son vermiştir: «Bilimde kehanet yoktur. Devrimci hareket devrimle gerçekleşir. Hazır olun. Çünkü karşı taraf ancak devrimle gidecektir. İşte Yunanistan... Komprador kapitalizmine karşı ne kadar bilinçlendirilirse, millet, sosyalizme giden yolda o kadar yekvücut olacaktır...»

Üçüncü turda söz ilk olarak Behice Boran'a verilmiştir. On dakikalık zamanda diğer konuşmacıların görüşlerini tamamen cevaplandırmasının mümkün olamayacağını belirten Boran, sadece Mihri Belli'nin «Milli demokratik devrim» görüşü üzerinde durarak şunları söylemiştir:

«Demokratik devrim safhasında kapitalist ilişkilerin dışına çıkmayacağı, diyor kitap... Marx, toplumların bir belirli safhadan, kapitalist safhadan geçmesi zorunludur, diyor. Halbuki biz diyoruz ki, az gelişmiş ülkeler için ve Türkiye için bu model bir kapitalist gelişmeden geçmek zorunlu değildir. Az gelişmiş ülkeler, sosyalizme giden bir rota üzerinde bir kalkınma ile bu modeldeki bir kapitalist safhası atlayarak sosyalizme varabilirler. Biz iktidara geldiğimiz zaman, kapitalist ilişkilerin dışına çıkan bir merhaleyi kabul edeceğiz. Az gelişmiş ülkeler için kapitalist yoldan kalkınma ve gelişme mümkün değildir. Toplumların yapısına göre strateji tayin edilir. Demokratik devrim safhasının öne sürüldüğü Çarlık Rusyası, az gelişmiş bir ülke değildi. Kapitalist dünyanın bir parçası idi. Kapitalist güçlerin gelişmekte olduğu bir ülke idi. Bir kapitalist emperyalizminin sömürsü altında az gelişmiş bir ülkemiz. Milli devrim ve milli demokrasi kavramları ise, 1960'tan sonra yeni bağımsızlığa kavuşmuş Asya ve Afrika ülkeleri göz önünde tutularak ileri sürülmüştür. Bunlar sanayi az gelişmiş veya hiç gelişmemiş, işçi sınıfı ya hiç olmayan ya da çok az olan, işçi sınıfı partileri bulunmayan ülkelerdir. Buralarda milli demokrasi ve milli devrimin başarılabileceği, ara sınıfların koalisyonu iktidarı olarak öngörülmüştür. Ama gerçek demokratik devrim, gerekse milli devrim ve milli demokrasi merhaleleri ileri sürülürken, daima ve daima burjuvazinin tutarsızlığı, çelişkili üzerinde durulmuş ve burjuvazinin yönetiminde ki bir iktidar safhasında kapitalist gelişme bakımından dahi zaruri reformların yapılamayacağı gayet sarahatla belirtilmiştir. Türkiye ise az gelişmiş bir ülke olarak milli burjuva demokratik devrimini yapmıştır: Kurtuluş savaşı... Ama, az gelişmiş ülkelerde tutarsız ve çelişkiler içindeki bir burjuvazinin yapabildiği kadar yapabilmıştır. Ara sınıfların iktidarı, emekçilerin aktif bir güç olarak katılmadığı bir iktidar ne toprak reformu yapabilir, ne de burjuva demokrasisini batıdaki derecede gerçekleştirebilir. Çünkü batıdaki kadar gelişmiş, sanayileşmiş bir toplum değildir.

Emekçi sınıfların yetersiz olduğu yerlerde askeri darbeler yapılır ama,

Bu darbeleri yapanlar, başta kalacak larsa sınıflardan birine dayanmak zorundadırlar. Askeri darbeler, şimdiye kadar toplum yapısını değiştiremedikleri için hep egemen sınıfların etkisinde kalmışlardır. Çünkü, sivil - asker aydın kadro, bağımsız bir güç değildir. Ama bu onların emekçilerin davasına kazanılmaması demek değildir. Ancak bu, işçi sınıfının politik hareketinin, bu demokratik harekette, anayasanın eksikliği, tastamam uygulanması hareketinde öncü kuvvet haline getirilmesiyle mümkün olabilir...

Behice Boran diğer konuşmacıların bütün iddialarını cevaplandırmadan on dakikalık süre dolmuş, konuşma süresinin uzatılması veya sonradan bir daha konuşma hakkı verilmesi için dinleyicilerin yaptıkları sürekli tezahürata rağmen, oturumun yöneticisi Boran'a bir daha söz vermemiştir.

İhan Selçuk, son konuşmasında devrimci stratejide ordu'nun önemi üzerinde durarak özetle şöyle demiştir:

«Nerede ordu sosyalist akımın yanındaydı ise, orada sosyalizm gerçekleşiyor, nerede karşıtıydı ise orada faşistler galip geliyor. Ordunun milliyetçi güçlerin yanında yer alacağı konusunda tereddüde düşen sosyalist akım, başarıya ulaşamaz. Türkiye'de milli kuvvetler savaş gelineğinde bir ordu var. Türk Ordusu'nun, Türkiye'deki sosyalist akımın anayasa çerçevesi içinde teminatı olacağına inanıyorum. Bütün mesele, devrim stratejisini tesbit ederken, Amerika'nın Türkiye'de üslendiği hesap edilmelidir.

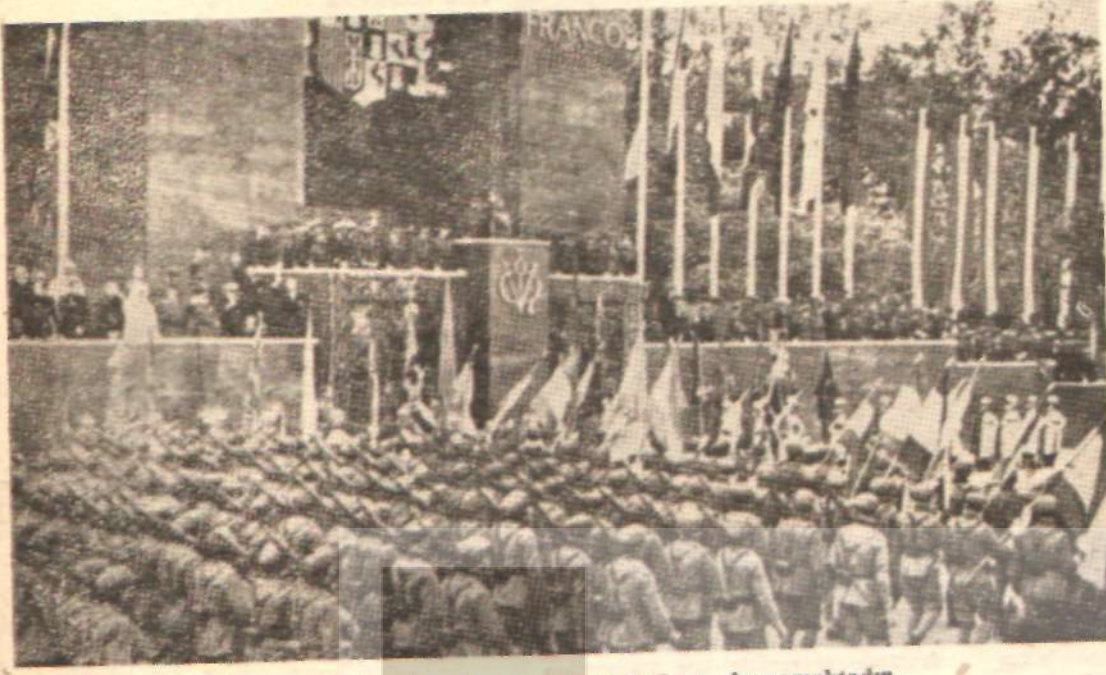
Elbette sosyalizmi emekçiler kuracaktır. Zaten bilimsel gerçek de budur. Ara sınıflar da emekçilerden yanadırlar. Nicin ara tabakaları suçluyoruz? (Burada Behice Boran «Ben ara sınıfları suçlamadım» diye müdahalede bulunmuştur.)

Mihri Belli ile bir anlaşmazlığımız var... Milli demokratik devrim ve sosyalist devrim diye ikiye ayırdı. Ben devrim denince, genel olarak sosyalist devrimi anlıyorum. Ama sosyalizme giden aşamalar içinde milli demokratik devrim de vardır. Türkiye milli demokratik devrim safhasındadır. Daha sosyalist devrimin içinde değildir. Sosyalist devrim için Türk sosyalist partisi ile beraber bütün emekçilerin, aydınların, halkımızın, işçimizin bilinçlendirilmesi çağındayız...

Oturumun son konuşmasını yapan Mihri Belli, sözü İşçi Partisine getirerek parti yöneticilerini eleştirmek gerektiğini söylemiş ve partinin daha iyi çalışması için şu öneride bulunmuştur:

«Her sosyalist örgüt kendi içinde bilimsel sosyalizmi öğretmek için, üyeleri teorik bakımdan yetiştirmek için çalışmakla görevlidir. Mutlaka ekonomiyi öğretene kadar ve her hafta bir bölümü parti içinde tartışacağız. Köye gidebilmek, köylüyü bilinçli kadro olarak yetiştirebilmek için, teorik bakımdan yetişmiş olmak gerektir. Her ay bir devrimci roman okunacaktır. Ve kim yerinde sayıyor ve ilerleme göstermiyorsa, partiden çıkarılacaktır; istediği kadar mitinglerde alkışlansa da... Bu devrimci partinin görevidir...»

TİP'e yöneltilen eleştirilere Behice Boran cevap vermek istemişse de, oturum yöneticisi, son sözü Mihri Belli'ye bırakarak suretiyle oturuma son vermiştir.

İspanya'da faşist rejim tamamen orduya dayanmaktadır.

Kaynayan İspanya

Selma ASHWORTH Londra'dan yazıyor

Türkiye'yi yöneten efendilerin işlerine gelmiyen haberlere Türk basınında pek rastlanamaz. Faşist metodlarla güdülen diyalarda olup bitenler, Türk kamu oyna duyurulmaz. Tabii bunun nedenini hepimiz biliriz.

Uzun bir süredir İspanya kayıyor... İşçiler, üniversite öğrencileri, aydınlar, memurlar, hattâ katolik din adamları, papazlar... Sağcı rejimden yaka silkenlerin bin bir paraya. Keyfi ve rahatı yerinde olan asilzadeler, dükler ve düşesler arasında bile, Franco polislerinin hapse attığı kimseler var.

İspanyol sansüründen sızıp, özgür dünya basınında çıkan haberler gün geçtikçe artmakta ve önem kazanmaktadır. 1967 nisanında, İspanyol meclisi «Cortes» in entellektüel ve gündelik yaşamını büsbütün zorlaştıracak, baskı altına ala-

cak yeni kanunlar ortaya atması, sessiz sedasız bekleyen yuları kamçalamış oldu.

12 Nisan : Madrid Üniversitesi öğrencilerinin yaptığı protesto mitingi sonucu, polis 26 öğrenciyi tutuklamıştır. Tıp fakültesi öğrencileri, fakülte binası önünde, büyük bir ateş yakarak, gündelik gazeteleri içine atmışlardır. Sonra da «Özgürlük» diye bağırarak, bir polis arabasını devirmişler ve polisi taşlamışlardır.

(Reuter, 13 Nisan, 1967)
(The Times, 13 Nisan, 1967)

14 Nisan : Barselona'da Üniversite öğrencileri, bir süre önce hapse atılmış 12 öğrencinin, hâlâ mahkemeye sevk edilmemiş olmalarını protesto amacıyla, hapishanenin önünde oturmuşlar ve 4 saat tekmiil Barselona trafiğini aksatmışlardır. Aynı gün, Madrid'te, Barselona'da ve Bilbao'da işçi ve öğrenciler çeşitli mitingler yapmışlardır.

(The Times, Madrid muhabiri, 15 Nisan, 1967)

15 Nisan : Madrid'te Üniversite sitesinde toplanan öğrenciler, ufak gruplar halinde, şehrin muhtelif kısımlarına dağılmışlardır. Ellerindeki beyannameleri sokaktan geçenerlere ve evlere dağıtmışlardır. Polislin gizlice basıldığını söylediği bu beyannamede, öğrenci liderleri, Üniversite öğrencilerine ve ilerici profesörlere yapılan baskıları haykırmaktaydı. Castellana Bulvarında, Adalet Bakanlığının önünde, öğrenciler, «18 Temmuz, 1936'yı unutmayın» diye bağırarak cesaretili göstermişlerdir. (18 Temmuz,

1936'da İspanya iç savaşı başlamıştı.)

(New York Times News Service, 16, Nisan 1967)

25 Nisan : Madrid Üniversitesi öğrencileri, öğrenci derneklerinin demokratik yollarla seçim yapmalarını ve çalışmalarını istemek için bütün yaz ayları boyunca sürecektir mitinglerine başladılar. Bilbao'da «Deusto» Cizvit Üniversitesinde ve Sanayi Mühendisliği Okulunda öğrenciler dersleri boykot ettiler. Aynı gün, Madrid, Barselona ve Bilbao'da tutuklanan öğrenci sayısı yirmiden fazladır.

(The Times, Madrid Muhabiri, 26, Nisan, 1967).

Bu öğrenci miting ve protestolarının yapıldığı günlerde, din adamları arasında da kaynaşmalar oluyordu. Luis Ibarra adında bir katolik papazı, Bask eyaleti valisi tarafından, mahkemeye verilmeden altı ay hapis cezasına çarptırıldı ve 25.000 Peseta para ödemeye mahkûm edildi. Katolik papazı, Franco rejimine duyduğu antipatiyi göstermek için, Modragon şehrindeki Franco anıtının kaidesinde duran çelenkleri ve çiçekleri kaldırıp atmıştı. Bu anıt, iç savaş sırasında sadece Franco'nun yanında savaşmış kişiler için dikilmiştir ve üzerinde: Özgür, lük savaşında Tanrı ve vatan için ölenlerin hatırasına yazılmıştır. (The Times, 26 Nisan, 1967) Papaz Luis Ibarra, iki ay önce haptiden çıkmış, fakat kilise komandanlarının baskısıyla görevine dönmesi engellenmiş ve Günev İspanya'da bir manastıra sürülmüştür.

Agence France Presse, 26 Ni-

Otuz yıldır süren diktanın yarattığı maddi ve manevi çöküntünün izlerini her İspanyol'un yüzünde görmek mümkündür.

san, 1967'de şu haberi vermektedir: İspanyol hükümetinin kanun dışı saydığı, solcu «İşçiler komitesi» nin 5 lideri Madrid'te tevkif edilmiştir. «İşçiler Komitesi» nin liderleri, cuma gecesi, Madrid'in güneyinde, fakir bir mahallenin kilisesinde yaptıkları toplantı sırasında yakalanmışlardır. Kilisenin papazı, komite üyelerindendir.

Mayıs, 1967'de Barselona Başpiskopos'u Dr. Marcelo Gonzalez, din adamlarına sert bir bildiri göndermek zorunda kalmıştır. «1 Mayıs, gösterilere katılan ve bu gösterilerde tutuklanan papazların sayısı, Roman Katolik Kilisesini endişeye düşürecek kadar kabarıktır. Sosyalist olduklarını söyleyen papazların, kiliselerinin içinde, işçilerin kanun dışı gizli toplantılar yapmalarına müsaade etmeleri, Killseyi, Polis ve İç İşleri Bakanlığı karşısında güç durumlara sokmaktadır. Bundan böyle, din adamlarının miting ve protesto gösterilerine katılmamalarını emrediyorum.»

Polis, tekstil şehri Sabadell'de, «Mukaddes Kalb» kilisesinde, işçilerin, gizli toplantılar yaptığını öğrendiği zaman, kiliseyi basmak için, Başpiskopos Dr. Marcelo Gonzalez'den izin almak zorunda kalmıştır.

Mayıs 7'de, yüksek rütbeli din adamlarının imzaladığı manifestolar, İspanya'nın, büyük, küçük tekmiil şehir ve kasabalarında, elden ele geçmekteydi. Din adamları, kendi kiliselerine gelen vatandaşların, işsizlikten, yokluktan ve baskıdan neler çektiklerini gözle rivle gördüklerini ve her gün bu zavalı insanları teselli ile

İspanya'nın faşist diktatörü Franco

uğraştıklarını, ancak ruhani tesellinin tek başına bir faydası olamayacağını söylemektedirler. İspanya gibi, koyu Katolik düşüncesinin hâkim olduğu bir diyarda, din adamlarının bu derece cesur olabilmeleri, pek çok şeylere delâlet eder.

Gene Mayıs ayında, Madrid ve Barselona Üniversitelerindeki olayları takiben, İspanyol Hükümeti çok sıkı bir tedbir almak zorunda kalmıştır. Bundan böyle polis tarafından tutuklanacak öğrenciler, derhal orduya sevk edileceklerdir. (The Times, 17, Mayıs, 1967)

Madrid Üniversitesi öğrencileri Mayıs 17'de Fen Fakültesi binasında ayaklandılar. Bu, şimdiye kadar yaptıkları nümayişlerin en azılısı olmuştur. 1500 öğrencinin katıldığı bu isyan, Dekanın odasının işgal edilmesivle başlamış sonra cam, pencere, tekmiil mobilvalar kırılmıştır. Polis Üniversi-

ANT'in yeni adresi

ANT idarehanesinin adresi bu haftadan itibaren değişmiştir. Yeni idarehanemiz TMTF Genel Merkezli'nin yanındaki Başmusahip sokak'ta Emek İş Hanı'nın 3. katındadır. Telefonumuz ve posta kutusu numaramız değişmemiştir. Yeni adresimiz şöyledir.

ANT DERGİSİ

Cağaloğlu, Başmusahip Sokak, Emek İş Hanı. 16/31 - İSTANBUL

teyi kordon altına almış, polis ile öğrenciler arasındaki çarpışma üç saatten fazla sürmüştür. (The Times, 18 Mayıs, 1967)

Bir hafta sonra, Barselona'da işçilerin, organize ettiği Amerikan aleyhtarı miting'de, polis 17 kişiyi sürükleye, sürükleye polis arabalarına atmıştır. Tutuklananlar, 2 ayla bir yıl arası hapis cezası yemiştir.

Haziran ve temmuz aylarında olaylar birbirini takip ediyor: Bilbao'da polis, «Bask» eyletinin ayrı bir devlet olmasını isteyen, solcu bir örgütü ortaya çıkardı, üyelerden 22'si yakalandı.

Kavruk dünyasında çok okunan, «El Signo» dergisi toplandı. Teolojik öğrencisi Don Luis Espina'nın «Dünya basında çıkan haberlere göre İspanya'da olup bitenler ve İspanya'nın geleceği» başlıklı yazısı bomba gibi patlayınca, etekleri tutuşan sansür ve polis dergiyi kapatmıştır.

13 Temmuz'da Madrid'te ev kadınlarının, işçilerin, amelelerin ve aydınların katıldığı büyük bir miting yapıldı. Konuşmalarda, durum böyle devam ederse ikinci bir iç savaşın patlayabileceği belirtildi. Fakat polis miting'i ezmiştir. O gün hapse atılanların sayısı bilinmemektedir.

Ağustos ayında, dünya basında, 400 İspanyol'un imzalandığı bir açık mektup çıktı. «Sayısını kimsenin söyleyemeyeceği kadar çok, İspanyol va-

tandaşı senelerdir, aylardır hapse çürümektedir. Polis şimdi elini, gençlik üniversite öğrencisine ve ağız ağıza kokuşmuş 'akir İspanyol' işçisine atmıştır. Mayıstan ağustos'a kadar 28 katolik papazı tevkif edilmiştir. Yazarlar, gazeteciler, sanatçılar her gün yeni cezalara çarptırılmakta, işçi sınıfına komünist damgası vurulmakta, vatan haini muamelesi yapılmaktadır. (Reuter, The Times, The Guardian, Die Welt, Die Frankfurter Zeitung)

İspanya'nın en fakir bölgesi olan, güneyde, Andalusya'da, köylüler arasında hoşnutsuzluğun arttığı hakkındaki haberler Eylül ayından beri İngiliz ve Fransız basınında çıkmaktadır. «Toprak İşçileri Kader Birliği Komitesi» Sevilla şehrinde yaptığı toplantıda İspanyol köylüsünün taş devrinde yaşadığını, onun derilerine otuz yıldır kimsenin derman onradığını söylemiştir. Geçenlerde Cadiz

DIŞ YORUM

Yeni çılgınlıklara doğru...

Hüseyin BAŞ

Güneydoğu Asya'da tarihin en hunhar sömürü savaşını sürdüren Birleşik Amerika, Noel ve yılbaşından sonra «müli ateşkessin bitmesiyle birlikte Vietnam'da «çocuk ve kadın» katli işine yeniden ve büyük bir ıhtahla sarılmıştır.

Papa VI. Paul'un Johnson'u barışa ikna çabaları, Hanoi'nin «bombardımanlar durdurulduğu takdirde barış görüşmelerinin başlayacağını» açıklamaları, Johnson yönetimi tarafından, «etkilif ve çağruların incelenmekte olduğu» sudan bahanesiyle bu kez de kös dinlenmiş ve barış her zamanki gibi yine «başka bahar»a kalmıştır. Johnson yönetiminin «barış gösterip savaş sürmak» hüyanu bhenler için bu gelişmeler «şartıcı» olmamıştır.

Öte yandan, Pentagon'un «iyimser raporlarına rağmen, önümüzdeki başkanlık seçimi için vaadedilen «askeri zafer»in hiçbir zaman gerçekleşmeyeceği gün geçtikçe daha iyi anlaşılmalıdır. Askeri hareketin bir yıllık bilançosu, zafer bir yana, hezimetin eşliğine gelindiği haberlerini doğrulamaktadır.

Laos gerillacıları ve Kuzey Vietnam'a yaptığı bir inceleme gezisinden dönen Fransız Ulusal Araştırma Merkezi Uzmanı ve Rus-Sovyet Mahkemesi Genel Sekreteri J.P. Vigier, Le Monde'a yazdığı bir yazıda Amerikalıların Attelboro ve Junction City sal-

dırlarında, Giap'ın «yununa yenik düşmeleriyle, stratejik başarıları kaybettiklerini ve yeniden «savunma» durumuna geçmek zorunda kaldıklarını belirtmektedir. Vigier'e, göre Amerikalıların artık güneyde yeniden saldırıya geçmeleri imkânsızdır. Ayrıca Güney Vietnam'ın 50 alayından sadece 5'i savaşabilir durumda olduğu içim savaşın bütün yükü Amerikan askerlerinin sırtına yüklenmiştir. Kukla Vietnam Hükümeti'nin ordusundan kaçanların sayısını bir yılda 113 binden 180 bine ulaştırmıştır.

Son gelen haberler, Ulusal Kuruluş Cephesi'nin güneyde Saygon, Hue ve Da-Nang'da taarruza geçerek saldırıya ağır ve öldürücü darbeler indirdiğini belirtmektedir.

Johnson yönetimi, Birleşik Devletler Hava Kuvvetleri'nin hevesine göre, «tırmanmanın başladığı» günden bu yana güney ve kuzey Vietnam'a 1.630.000 Ton bomba yağdırmıştır. Bir hesaba, kundaktaki çocuklar dahil, adam başına 50 kilo bomba isabet etmektedir. Ama bütün bunlar, ne güneyin ne de kuzeyin savaş gücünü dize getirmeye, direncini kırmaya yetmemiştir.

Johnson yönetimi, seçimlerden önce bir zafer peşinde, şüphesiz Vietnam'da saldırılarını artıracak, «savat bütün Güneydoğu Asya'ya yaymaya matuf planlarını tezgahlamaya» bakacak-

tır. Güney Kore, Avustralya, Tayland, Filipinler, Yeni Zelanda gibi peykler de, bu sefil işte velinimetleri, ne yardımı artıracaklardır. Ama, bütün bunlar, Vietnam halkının olağanüstü direnci karşısında eriyecektir.

Hayfong'lu Pham Hai'nin söylediklerine kulak veriniz:

«Düşmanlarımız, çocukları öldürerek ana babaları dize getirmek istiyor. Gerçekten de, vatanına karşı sürdürülen zalim hava savaşında sayısız çocuk öldü, sakat kaldı. Ama düşmanlarımız, insanlık dışı bombardımanlarıyla çocukları bile korkutamadıklarını anıyamyorlar. Amerikan uçakları geldiğinde çocuklar sığınaklara koşuyorlar ve orada, bombaların müthiş gürültüsüne alışmışlardır, derslerini yapıyorlar... Amerika'nın günlük bombardımanları çocuklarımızın sınıflarında iyi not almalarını engellemiyor.»

Direncinde bunca kararlı bir ulusu yenmek kimin hakkı...

Vietnam Savaşı'nın yayılma perspektifi içinde dünya barışını son derece ciddi açmazlara sürüklediği bir sırada Arap dünyasını bir uçtan öbürüne sarsan son Orta Doğu olaylarının önde gelen iki yapıtı, hiç şüphesiz bölgede yeni «karışıklık» ve saldırılar planlamak amacıyla Washington'da buluştular.

İsrail Başbakanı'nın Washington'a yaptığı ziyaretin herhangi bir resmi hüviyeti olmamasına rağmen son derece şatafatlı geçmesi kimseyi şaşırtmamıştır. Tam tersine, Levi Eşkol'e gösterilen bu parlak kabul, Johnson yönetiminin bir malûm politikada ne denli tutarlı olduğunu ortaya koymuştur. Tekas'lı başkann «ifti»-ğinde tatanayla karşılaşmaya layık olmak ve itibar görmek için «silah zoruyla yabancı topraklara görecellenmek» şartlardan biridir... Ötekileri hatırlatım: Demokrasileri yerle bir etmek, soygun ortaklıkları adına halkları kırmak dikta ve polis rejimleri aracılığıyla sömürüyü sürdürmek...

Bayram değil, seyyran değil, peki, Bay Eşkol'un Texas'a yolculuğu niye?

Silah dengesi ayak oyunuyla phantom uçakları edinmekten yeni saldırı planları tezgahlamaya. Güvenlik Konseyi'nin Orta Doğu ile ilgili olarak aldığı kararları engellemekten, petrol bölgelerindeki jandarmalık görevini günün şartlarına uygun duruma getirmeye kadar uzatmak mümkün yolculuğun nedenlerini...

Görüşmelerde, sonra yayınlanan ortak bildiri, bütün muhtâhına rağmen, Levi Eşkol'un Washington'da umduğundan fazla sını bulduğunu gizlemeye yetmiyor Saldırı ortaklığı bir yandan Sovyetler'in Orta Doğu ve Akdeniz'deki et-

kin varlığına karşı yeni tedbirler öngörürken, öbür yandan silah zoruyla çöçelenen toprakların elden bırakılmamasının yollarını araştırarak.. İsrail yöneticileri, şimdiden «ele geçirilen topraklardan hiçbir şekilde çıkmayacaklarını» daha yüksek sesle söyler oldular...

Öte yandan, batı ülkelerinin, İsrail'in alanda güçlenmesi ya da, enlüstü alanında da güçlenerek Arap dünyasının kontrol altına alınması için sağlam bir köprübaşı haline getirilmesi yönünde çabaları çok değerlidir.

Birleşik Amerika, İsrail deniz gücünü takviye ederek ona «fazla gözen batan» 6 Flotilla'nın Akdeniz'deki jandarmalık görevinin bir kısmını devretme hazırlıkları içindedir. Ayrıca, başta Amerika olmak üzere Fransa, Batı Almanya ve diğer batılı ülkelerin İsrail'e nükleer silah konusunda gizli kapaklı yardımları - yantıkları bilin bir gerçektir. O kadar ki, bugün İsrail'in nükleer gücü Orta Doğu için değil, bütün dünya barışını tehdit edecek düzeye ulaşmıştır. İsrail hava endüstrisi de, yakında 7500 işçi çalıştıracak seviyeye gidecektir.

Birleşik Amerika'nın Vietnam'da bizzat, Orta Doğu'da İsrail aracılığıyla yürüttüğü saldırgan politika dünya barışını ciddi açmazlara sürüklemektedir. Önümüzdeki günler, bu iki temel konuda yeni olaylara gebe dir.

piskoposu verdiği bir demette, «Andalusya köylüsünün yürekleri acısı halini görünce, insanlığımızdan ve hristiyanlığımızdan utanmalıyız» demiştir.

Sağcı basının «Kızıl Düş» lakabını taktığı Medina-Sidonia Düşesi ekim 19'da 12 ay hapis cezası yemiştir. Ve 10.000 peseta para cezası edeyecektir. Düşes geçen yıl İspanya üzerinde Amerikan uçağından düşen hidrojen bombalarından sonra, Amerikan üslerini protesto amacıyla, mitingler organize etmiş, bazılarını yemiştir.

4 Aralık'ta Madrid Üniversitesi öğrencileriyle polis arasındaki çarpışma sonucu, üniversite 3 ay süreyle kapatılmıştır.

Yazımı, İspanya'da kendi gözlerimle gördüğüm bir olayı naklederek son vermek istiyorum: Bundan bir yıl önce ağustos ayında Barselonadaydık. Geri zekâlı çocuklara öğretmenlik yapan ve gizli bir solcu Militan derneğin üyesi bulunan İspanyol, daha doğrusu Katalan bir arkadaşın evinde kaldık. Hafta ortasında bir gün, öğlen saatı altı saatlarında, bir

versite meydanında başlayan bir yürüyüş beni götürmüştü. O gün polis kordonuna rağmen öğrenci kitlesinin meydana, ana caddelere akışını ve «Kahrolsun Franco», «18 Temmuz 1936» diye bağışlarını unutamıyacağım. Zira İspanyol rejiminin gaddarlığını bilenler, öğrencilerin böyle bir protestoya teşebbüs edilerini şaşkın, hıkla karşılayacaktır. Plaza De La Universidad'tan akan sel Barselona'ya en meşhur bulvarı Avenida De Jose Antonio Primo De Rivera'yı kapladı. Rode bu bulvarı, bu sel, bende

muştık. Avenida Del Generalissimo Franco'da «Kahrolsun Franco» nağraları etrafı sarmıştı. Birden Calle De Valencia'da Triana sinemasının önünde, mantar biterimi gibi polis fişirmeye başladı. Sarırsınız ki polis, kendi kanından, kendi ulusundan kişilerle değil de düşmanla savaşıyor. Öylesine bir vahşet, öylesine bir kin, öylesine bir göz dönmesi, öylesine bir kudurmuşluk!... Gene'de yüzü gözü kar içindeki öğrencilerin elindeki «18 Temmuz 1936» plakartları, diğer okullara «Kahrolsun Franco»

Kemal SÜLKER

İşçilere hazırlanan yeni bir oyun : Yardımlaşma Kurumu!

Ankarada yapılan Tez-Büro-İş Sendikası'nın kongresinde, egemen çevrelerin çıkarına uygun biçimde öğretilen görüşler, sanki işçi sınıfına yararlıymış gibi yine tezgâha konuldu:

Sendikalar, siyaset dışı kalma-hdır!

Oysa; işçilerin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarını çözümlemesi, işçilere çağdaş uygarlığa uygun bir hayatı, sosyal adalet içinde ve emeğinin karşılığını tam olarak alacağı bir düzen getirmeyi amaç edinmesi gereken sendikalar, bu yapılarıyla tam politik birer kurumdurlar. Pirinçsiz pirinç pilâvı, kıymasız ızgara köfte ne kadar mümkün değilse, politikası olmayan sendika da o kadar mümkün değildir. Çünkü işçilerin karşısındaki sırtı, yani kapitalistler, çeşitli örgütleriyle kendi çıkarlarını korumak ve daha da güçlendirmek için çalışmaktadırlar. Siyasal iktidarı ellerinde tutmaya herşeyden önce ve herşeyden fazla önem vermektedirler. Siyasal iktidarı da onlarla işbirliği halinde ve aralarındaki çatışmada dengeye önem vererek bu bozuk düzeni sürdürmektedirler. İşverenler için olağan olan politik eylemin, işçilerden uzak tutulmak istenmesi, tek yanlı egemenliğin sürdürülmesi istegindendir. İşçiler, her türlü ekonomik ve sosyal sorunlarının çözümünün politikadan geçtiğini bilmek durumundadır.

Tez-Büro-İş Sendikası'ndaki şikâyetlere bakalım:

İşsizlik almış yürümüşür. İşsizlik sigortasının bir an önce çıkarılması istiyoruz. Toplu iş sözleşmesiyle grev ve lokavt kanunundaki boşlukların kaldırılması lâzımdır.

... Ve işveren çevrelerinin de toplu sözleşme, grev, lokavt kanunundan şikâyetçi oldukları bilindiği için şu parlak cümle:

«Bugün elimize verilen imkânların daraltılmak istendiğini görüyoruz. Türk işçisi, Türk sendikacısı, haklarını lade etmeyecektir. Hiç bir kuvvet Türk işçisinin haklarını alamayacaktır.»

Kongrede, ne Sanayi Kongresinde çevrilme istenen dolaplara değinilmiş, ne petrol boru hattında işveren çevrelerin oyunları gözler önüne serilmiş, ne de işçilerin politik nedenlerle haklarının sürünce-mede bırakılması gerçeğine eğilen olmuştur. Kaldı ki, Tez-Büro-İşçiler arasında bulunan ve köyden gelmiş işçilerin çok iyi bildiği topraklılık, sorunun çözümü olan ve Anayasaya göre toprağı elinde olandan alıp toprağı olmayana verme işleminin neden hâlâ yapılmadığına dikkati çeken de olmamıştır. Çünkü sendikacılığı, bu bozuk düzen içinde işçilere üç kuruş zam alma, sendika yöneticilerine makam ara-

bası sunma ve her kongrede yönetici maaşlarına zam yapma sanan-lar bugün ne yazık ki çoğunluğu teşkil etmektedir.

Bir yıla yakın bir süredir oynanan bir toplu sözleşme oyunu bile, bu oyunla 45.000 tekel işçisi mağdur bırakıldığı hâlde önemsizmiş gibi sendikalarca da, onların bozuk düzenli konfederasyonlarınca da çözümlenememektedir. Tekel işçilerinin geçen yılın ağustos ayında sona eren toplu sözleşmesini kimin yapacağı yasaların yetersizliği ve politik iktidarın «mavi boncuk» dağıtma alışkanlığı nedeniyle çıkmaza girmiştir. Toplu sözleşme bit-tiği tarihten sonraki zamlarla ücretlerinin alım gücü arasındaki azalmanın baskısı altındaki işçiler, federasyon - sendika çekişmesi ne-deniyile yeni bir zam alamamış ve işyerlerinde huzursuzluk almış yürümüşür.

Oyalama

Gerçekçi sendikalar, çok daha önceden iktidarın tutumunu, yani toplu sözleşme yetkisi konusunda Bölge Çalışma Müdürlüklerinin tutumunu Zonguldak'ta, Ereğli'de, Adapazarı'nda ortaya döktükleri vakit, bu rüzgâr bir gün kendilerine gelmez sanmış ve susmuşlardı. Şimdi aynı anlayış, bu kez hükümetten yana olanları da kavurmaya başlamıştır. Ama, hâlâ «sendikalar partiler üstü kalacak, politika yapmayacak» teranesi bırakılmamaktadır.

Dahası var:

İşçiler pahalıktan mı şikâyetçidir

İşçiler, ihtiyarlık sigortasının azlığından mı şikâyetçidir?

İşçiler, mamullerin aşırı kâr nedeniyle, çok pahalıya satılması nedeniyle bir çok ihtiyaçlarını karşılayamamaktan mı şikâyetçidir?

İşçiler, çocuklarına eşit öğrenim olanaklarının yaratılmamasından mı şikâyetçidir?

Bir takım açığız sendikacılar, kendilerine yeni sömürme alanları bulunmamasından mı şikâyetçidir?

İşçi aileleri, ya da yakınları, bütün hâlinde Sigortanın az yardım ödeneği vermesinden mi şikâyetçidir?

Bütün bunların çözümü, parlamentoda işçilerin ve işçilerden yana olanların kanun yapıcısı duruma geçmelerine, yani seçimlerde kendi kendilerine oy vermelerine bağlıdır. Ama, bu şikâyetlerin kaynağını bırakıp bozuk düzeni bir süre daha ayakta tutabilmek için göz

boyamaya bakanlar çıkacaktır. Üstelik bunları «işçilerden yana lo-raat» gibi göstermeye kalkışacak-lar da bulunacaktır. Çünkü, kendi sınıflarının dışına düşmüş bir kaç avuç işçi örgütleri yöneticisi emre hazır bulunmaktadır. Bunlar bu kez «İşçi Yardımlaşma Kurumu» adında bir teşkilâtın kurulması için öncü rolüne çıkarılmış ve bu yolda çabalar harcatılmıştır. Sonunda da hazırlanan bir tasarruflar Meclise verildiği haberi hafta sonunda basında yer almıştır.

İşçilerin verecekleri primlerle ve sosyal sigortalar kurumundaki prim fonlarından yararlanarak yapılacak işler, aslında bozuk düzene payanda vermaktan öteye gidemeyecektir. Çünkü işçilerin şikâyeti, tüketici olmaları gerçeğine oturtulmak istenmiştir. Aslında işçiler, birer sanayi işçisi olarak üreticiler ve bu üreticilikteki sömürülme-den kurtulmak istegindedirler. İşçileri birer üretici olarak sömürül-mekten kurtarmayı bırakmak, buna karşılık sömürücü kapitalistlerin ürünlerini daha sür'atle tüket-tirmek, bozuk düzenin aksaklıklarını işçilerin kendi kendilerine yar-dım ilkesiyle ayakta tutmaya çalış-mak, yozlaşmış sendikacılığın izle-yeceği bir yanlış yoldur.

Sanayileşmede, kalkınmada yanlış yol izleyenlerin savunduğu sendikacılık elbette bu yanlışlarla işçileri oyalamaya kalkışacaktır.

İşin püf noktası

17 Şubat 1923'te Atatürk'ün aç-tığı Sanayi Kongresinde işçi guruhu'nun ortaya attığı dilekler hâlâ neden gerçekleştirilmedi?

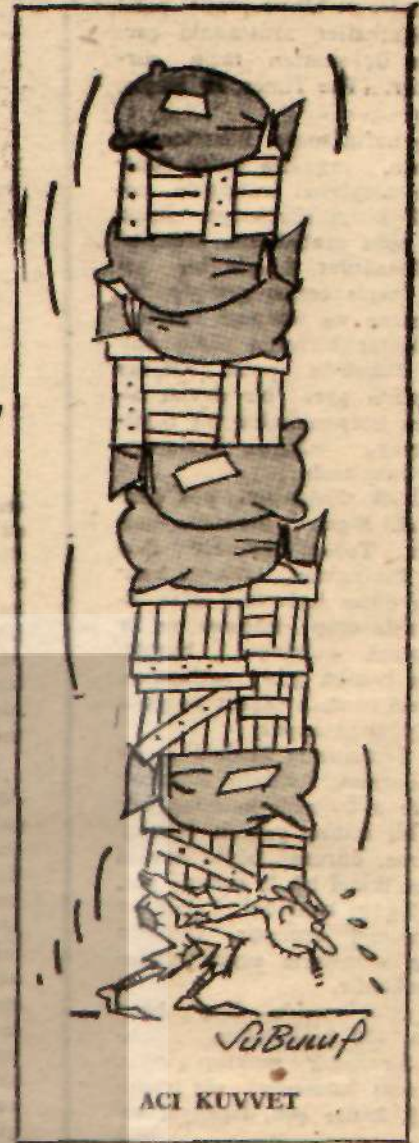
1929 yılında yerli imalat ve üre-timi korumak amacıyla gümrük tar-rifesi konulduğu halde hâlâ pazar-larımızı yabancı mamullerin dol-durmasının nedeni nedir?

22 Nisan 1930'da yapılan İkinci Sanayi Kongresinde standardizasyon, rasyonalizasyon konuları gün-deme alındığı ve «sıralı tedrisat»a yönelme kararı verildiği halde Tek-nik Okul öğrencilerinin hâlâ problemlerinin askıda bırakılması, stan-dart mal ve benzeri konular neden hâlâ halkın isteğine uygun bir so-nuca vardiirilmemiştir?

1933 yılından 1950 yılına kadar «devletçilik» en gözde kalkınma a-racı sayıldığı halde neden kalkınma yerine çok alanda yabancı serma-yecilerin tutsağı olmuşuzdur?

1936'da Endüstri Kongresi top-landığı halde kendini gösteremeyen «özel sektörümüz» bir tek sorunu bile kongreye neden yansıtamamış-tır?

1948 Sanayi Kongresi neden Türkiye'yi çıkmazdan kurtarama-mıştır?

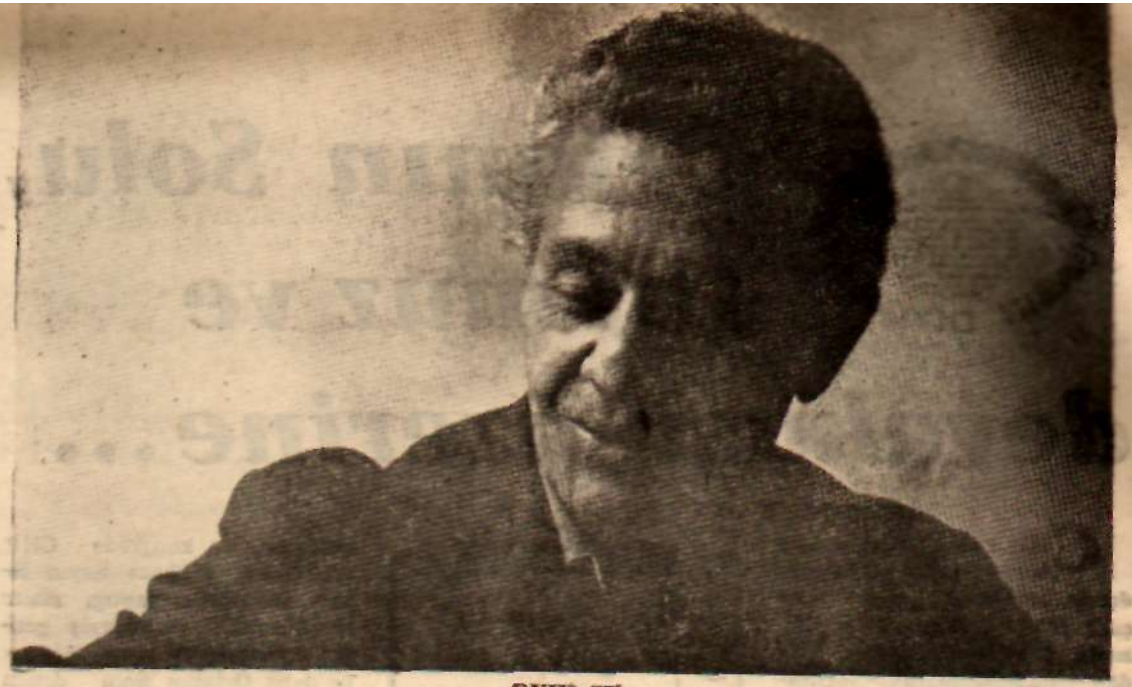

D.P.'nin iktidara geldiğinden bir yıl geçmeden toplanan 1951 Sa-nayi Kongresi bir Sanayi Bakan-lığı'nın kurulmasını kararlaştırdığı halde, bu bakanlığın istenen politi-kayı yürütmemesinin altında ya-tan temel sorunlar nelerdir? v.s.

İşçileri çalışma hayatının temel unsuru görmeyenler, elbette sanayi ile ilgili konuları sadece kâr açısından ele alırlar. Ve Türk işçisinin hakları, özel sektörün rahatını birazcık kaçırmaya başlayınca bu hakları dolaylı yollardan geri almağa bakırlar. Fakat gözlerinin önündekini bile göremeyecek kadar düşünceleri kendi düşünceleri ol-maktan çıkarılmış bir kaç avuç sen-dikacı, bunları kenara iterler. Ve kendi çıkarlarına, dar çıkarlarına bakırlar. Lâfa gelince bir elmanın yarısı işverenler, yarısı da işçiler olarak nitelendirirler ama, Sanayi Kongresi'nde emekçi halkın temel sorunlarına yer ayırmazlar. Sonra da hükümetin politik denetimi ve yürütümü altındaki kurumlara olan tenkitleri azaltmak için «İşçi Yar-dımlaşma Kurumu» gibi sigortalı işçileri zorla (yüzde 15'tan) yeni bir vergiye bağlarlar; bir kaç avuç sendika yöneticisine yeni «makam» lar bulurlar.

1946'dan buyana bir çok Si-gorta Genel Müdürleri gelip geç-miştir: Bayru, Yavuz, Şibay, Ba-yındır, Erkut, Kiper, Soykan, İdil, Altan, Timur v.s. Bunların hiç bi-risinin adının büyük saygılarla ve gönülden sevgilerle anılmaması, kendilerinin iyi kişi olmamaların-dan ileri gelmemiştir. Siyasal ikti-darın, işçilerden yana olmayan sı-nıfların elinde olması bu kötü so-nucu vermiştir. Onun için, işlerin iyi gitmesini istiyorsak, siyasal iktidara aday olmayı reddetmemeli-yiz. İşin püf noktası buradadır.

Ruhi Su sekiz türküyü daha plâğa okudu

RUHI SU

Ünlü sanatçı Ruhi Su'nun okuduğu bütün türkülerini bir araya getirmek üzere hazırlanan plâkların ikinci takımı da yayınlanmıştır.

Bilindiği gibi, beş ay önce yayınlanan dört plâkhk birinci takımda Ruhi Su'nun çaldığı ve söylediği Kalktı göç eyledi Avşar elleri, Niksar'ın Fındıkları, Heyamol, Drama Köprüsü, Köroğlu yığdırmesi, Kocabey, Akkurğular ve O Yar Gelir isimli türküler yer alıyordu.

İkinci takımda ise, Ruhi Su şu türkülerini plâğa okumuştur: Bebek, Urfalı, Uyurken Uyandılar (Pir Sultan Abdal), Yine bir gariplik düştü serime (Kul Halil), Elif (Karacaoğlu), Mantıvar, Evlerinin özü mersin ve Mor Koyun...

İkinci takım plâkların kapağında, Ruhi Su, türkülerini söylemektedir.

«Türkü söylemenin kolay görünmesi, türkülerin erişilmez sadeliğinden ve sağlamlığından gelir. Bundan dolayı da, nasıl söylenirse söylenirsin, yine de bir şeyler kalır türkülerden. Bu hal bir umursamazlığa, sanki aslında da türkülerin böyle söylenildiği ve böyle söylenmesi gerektiği gibi yanlış bir yargıya götürebilir insanı. Yorum ve üslup ancak entelektüel bir faaliyet olan sanata, sanat müziğine hasmı gibi gelirse de, bunun bir kuruntudan ve kendini beğenmişlikten geldiğini sanıyorum. İlkel çağlara gittikçe türkülerin şiir ve kehanete karışması, ozanların vecde gelip kendinden geçmesi, herşeyden önce yorumla, karıştı-

dakini etkileme çabasıyla ilgili görünüyor. Türküler de tıpkı operalar ve «lied» ler gibi çeşitli konularda ve değişik biçimlerde olduğundan onlar gibi renkli ve değişik bir icrayı zorunlu kılar. Bunun da bir yetki, bir hüner işi olduğu açıktır. İnsan sesi, çalgıların en soylusudur. Hiçbir çalgı insan sesine anlatım gücüne sahip değildir. Fakat insan sesi de dahil, kullandığı çalgıların gerektirdiği yeteneklerden yoksun kişi, henüz kullandığı çalgıyı,

hem de o çalgı ile yaptığı işi yozlaştırır. Şarkı söylemeyi meslek olarak seçen bir insan için, bu en azından - bir klasik eğitim, bir ses eğitimi, bir müzik eğitimi, söz kurallarına göre bir şarkı söyleme eğitimi ve sonsuz bir insan sevgisi demektir. Türkü söyleyen bir sanatçı ise, bunlarla beraber halkı ve bu türkülerini meydana getiren koşulları iyi bilmeli. Bunların olmadığı yerde, iş herkesin kolayca yapabileceği bir işe icra'ya yönelir ki, bizim meur-

leketimizde genellikle şarkı söyleme sanatı böyle olagelmıştır. Bazılarının «halk gibi söyleyiş» dediği de budur. Eğer bir sanatçı bu yeteneklere sahipse, halk gibi söyleyeceğini diye bunlardan yoksun insanlara özenmesi ya da özendirilmesi bilgiye ve hüner karşısı bir saygısızlıktır. Acaba Sümmani halk gibi söyler miydi? Söylese «Sümmani tavrı» diye bir şey kalır mıydı? Acaba Veysel halk gibi söyler mi? Bunları iyi biliyor musunuz? «Halk gibi» diye gösterilebilecek bir örnek tıp yoktur. Sümmani, Veysel, Ayye, Fatma, Ruhi vardır. Biz hepimiz halkız. Hepimiz kendi görgümüz ve bilgimiz içinde bir takım katkılar ve ayrıntılarla söyleriz bu türküler. Türküler yaşıyan bir varlık gibi iyisine ya da kötüsüne, bu kişisel katkılarla her an bozulup yenisinden doğar. bizim elimizde olan bir şey değil. İmzalı bir sanat eseri gibi donduramayız biz türkülerini. İyi ki elimizde olan bir şey değil, çünkü türküler o zaman yeniyeye karşı daima açık olan asrın ve otomatik gücünü yitirirdi... Bana, «Sen bu türkülerini nasıl söylediğini anlat», dedikleri zaman bunlardan başka söyleyecek bir şey gelmiyor aklıma. Kısacası, «Bu benim terbiyem icabıdır» diyemiyorum...»

lenegelmiştir, halkın masalları, atasözleri gibi. Kan ağlayan ağıtlar, yığılca başkaldıran koçaklamalar, derin bir insancalık yüklü nefesler, sırtkan, yayvan ağırlarda eğlence, göstermelik haline gelmiştir. Bu yüzden de yurt ve dünya aydınları can kulağıyla dinleyemez olmuşlardır bu türküler. Bu yozlaştırmaya «Yeter» diyor gibidir Ruhi Su'nun yankılığı uyanıklığa çeviren gürbüz sesi, saza bile başını eğmeden, güğsünü gere gere türkü söyleyişi.»

Ruhi Su'nun yeni plâkları da, Eyüboğlu'nun yazdığıları yüzde yüz doğrulamaktadır.

Her toplumcu ve halkçı kişi, Ruhi Su'yu mutlaka dinlemelidir.

Düzeltilme

Dergimizin 54. sayısında Aşık İhsan hakkında Le Monde'den iktibas ettiğimiz Güzin Dino'nun yazısında bir yanlışlık olmuş «Önasya'da angaje şiirin geleneği dünden çok daha eskidir» cümlesi. «Önasya'da angaje şiirin geleneği yoktur» şeklinde yayınlanmıştır. Düzeltir, Sayın Güzin Dino'dan ve okurlarımızdan özür dileriz.

DUYURU

— DOĞU SANAT, FOLKLOR, DÜŞÜN GECESİ —

25 Ocak Perşembe günü Saat 8.30'da Spor ve Sergi Salonunda.

Davetiyeler: Öncü Kitabevi, May Yayınevi, TÖS, F. K. F.'den temin edilebilir.

— F. K. F. İstanbul Sekreterliği —
Ant Der: 394

HALKIN SESİ

Hazırlayan: Aşık İHSANİ

DURMUŞ VE MURAT

Bu hafta size, Konya iline bağlı Doğanhisar ilçesinin Koçaş köyünden yollara düşüp, on iki telli saz yerine, hançer ucu kalemini çala çala İstanbul Üniversitesi'ne yetişen halk şairi Durmuş Karabulutlan ve Kayseri iline bağlı Hacılar nahyesinde, halk düşmanlarına karşı dimdik savaş veren SOSYALİST MURAT'ın söz edeyim.

DURMUŞ, tepeden tırnağa halk oğlu halk olan ve bu feza çağında yıkıma imkânsızlıklar içinde bir çiti sarı öküzün peşine düşen bir ana - babanın umud ışığı.

MURAT da öyle, yarık yüreği fakir halkın yanına - çarpan bu Sosyalist Kardeşimizin bana gönderdiği 18 Mart 1967 tarihli mektubundaki bir şiirinin iki satırı şöyle:

Milletimin günden güne sabahı
İşiyip duruyor farkında mısın...

Farkındayım elbette Murat kardeşim. Yalnız ben değil, bu kör gidişin devam etmesini isteyenler bile bunun farkında ama, gene de direniyorlar.

Gecelim Durmuş kardeşimizin yüreğinden koparıp gönderdiği şunları şiirine:

DE HELE

Senin de bir benim de bir Allahım
Adam nasıl iki oldu de hele
El yanında neden düşük külahım
Bu düşkünlük neden geldi de hele.

Gün yirmi dört saat benim de günüm
Üç kap yemek ile birer öğünün
Bir bulgurdur yiyeceği köylümün
Ötekiler nerde kaldı de hele.

Banka krediyi hep sana verir
Bu suyun yolağı nereden gelir
Tütünün pamuğu sana devrilir
Çebe para nerden doldu de hele.

Ben yürümek için yol bulamazken
Öküzün tekine eş alamazken
Kağıt kanadını doğrulamazken
Sana taksit gökten m'endi de hele.

Gerçek Vatandaş

KİM

?

Galip M. ATAÇ Fl. 2 TL.
Genel Dağıtım :
ÖNCÜ Kitabevi
Bâbülli Cad. No. 8
Cağaloğlu — İstanbul.
Ant Der: 391

Ortanın Solu, fil, muz ve devekuşu üzerine...

CHP Lideri İnönü'nün önceki hafta TIP'e saldırıda bulunması, buna karşılık NATO'yu savunması, bambaşka genelleştirilerek Paşa'nın soldan çarkedilişi olarak yorumlanmıştır.

Milliyet ve Cumhuriyet gibi ciddi gazetelerin başyazarları, İnönü'nün çıkışını, CHP-TIP ilişkilerinde yeni bir dönemin başlangıcı olarak değerlendiren, hemen hemen bütün gazetelerin fıkraçıları, Paşa'nın tutarsızlığını ele alarak alay konusu yapmışlardır.

Milliyet'te Abdî İpekçi, «İnönü ve TIP» başlıklı yazısında şu yorumda bulunmuştur: «Genel Başkanın bu konuşması ile CHP-TIP ilişkileri herhalde keskin bir viraj almaktadır. Bu gelişmeyi bir bakıma tabii saymak gerekir. Müsterisi aynı olan partiler de, birbirlerinin en büyük rakipleridir. Genel Başkanın dünkü çıkışının bir başlıca nedeni de, CHP'yi TIP parantezinde göstermek istemeleri susturmak arzusunda bulunabilir. Hiç şüphesiz TIP çevrelerinin tepkileri yumuşak olamayacaktır. İki taraf arasında girişilecek söz dölüşü, TIP ile CHP arasındaki görüş ayrılıklarını daha belirgin hâle getirebilecektir. Nitekim köklü görüş ayrılıklarından ilki İnönü'nün dünkü konuşması ile NATO konusunda belirlenmiştir.»

Cumhuriyet'te Ecvet Gürele, İnönü'nün saldırısı karşısında TIP'in takınacağı tutum üzerine şu tahmini ile almıştır: «Ya AP kaygısını bir yandan sürdürürken, öte yandan CHP ile de

çekışmeyi kabul edecek, ya da örtülü, örtüsüz savaşı kesecektir. TIP'in savaşı kabul etmesi, hele hızlandırması, belki Halk Partisi'ne kaymayacak olan büyük kitledeki AP oylarından bir kısmını kendine çekebilir. Nitekim Doğu'da bu şekilde dalgalanmaların başladığı görülmektedir. Ne var ki, TIP, eğer çatışmayı hızlandırmışsa, özellikle parlamentoda kendisine karşı kuvvet dengesi değişecektir ki, herhalde denge bozukluğu İşçi Partisi için oy toplamak kadar önemlidir.»

Akşam'da İlhamî Sosyal İse, «Göbeğin Ortası» başlıklı fıkrasında İnönü'nün konuşmasından sonra CHP'nin durumuna şu teşhisi koymuştur: «CHP'nin son İstanbul il

kongresi, bu kongrede CHP'nin Genel Başkanı Sayın İsmet İnönü'nün yaptığı zihinlere berraklık ve küşayış getiren konuşmadan sonra, bir kere daha Ortanın Solu denen kelâmin ne anlama geldiği, kuş mu, deve mi olduğu, yenilir mi, yoksa içilir mi bulunduğu yolunda ortahıkta kesif bir tartışma başladı. Kimi der ki, Ortanın Solu muzdur, hıyar niyetine yerseniz hıyar lezzeti bulursunuz, kabak niyetine yerseniz kabak, muz niyetine yerseniz muz... Kimi der ki, hayır, ortanın solu kuştur. Ama devekuşu... Uç dersiniz uçamaz, ben kuş değil, deveyim, der. Koş dersiniz, koşamaz; ben deve değilim, kuşum, der...»

Tercüman'ın fıkrasında da «Moda!» başlıklı fıkrasında şöyle demiştir:

«İnönü, NATO'da kalamaz, demiş.

İnönü, TIP'e çatmış.

İnönü, solculara hücum etmiş.

İnönü'dür bu, hemen nyar modaya.

Baktı ki kimi kalb değiştiriyor, kimi böbrek değiştiriyor, kimi bacak değiştiriyor, o da tuttu ağız değiştirdi.»

Fakat, İnönü'nün konuşması üzerine en eğlendirici yazıyı «soldan sağa çark» hareketinin siyasetçi damat Metin Toker Milliyet'te yazmıştır. «Şimdi fili tarif edecekler» başlıklı fıkrasında Toker «Paşa konuştu. Bu biraz «Sfenks konuştu» tesiri yaptı. Konuşmaya bir isim vermek gerekirse «İsmet Paşa ve Türkiye'nin bugünkü sorunları» denilebilir. Konuşma dikkatle ve bütünü itibarıyla okunmalıdır ki, dört bir mânâsı iyi anlaşılabilir. Ben şimdi, bu konuşmanın akislerini biraz eğlenerek bekliyorum. Körlerin fili tarif hikâyesini bilirsiniz. Her biri yokladığı parçayı fil sanmış. Eminim, tümüyle bir bu gazete, Milliyet hariç, öteki gazetelerin hepsi aynı şeyi yapacaklardır.»

Pes doğrusu, büyük kehanet!

Gerçekten de, hemen bütün gazeteler «fil» i fil olarak tarif etmişlerdir; «Filo!» Toker hariç!..

İsveç gazetesinin ANT'la ilgili kupürü

Ant İsveç basını'nda

Türk Sosyalistlerinin haftalık dergisi ANT'nın mücadelesi, sadece yurt içinde değil, yurt dışında da büyük bir ilgiyle izlenmektedir. Son olarak, İsveç'in 800 bin tirajlı haftalık dergisi «V.I.», 8 Ocak tarihli sayısında, ANT'a bir sayfa ayırmıştır. «GO HOME» ve «SABOTAJ» kapaklarımızın da yer aldığı yazı, «Türkiye'deki siyasi polis terörünü yakından tanımış olan Barbro Karabuda, buradaki sosyalist muhalefetin sözcüsü ANT Dergisi'ni anlatıyor. cümlesiyle tanıtıldıktan sonra şöyle denilmektedir:

«Türkiye'de gerçekten bir basın özgürlüğü olduğundan bahsedebilir miyiz? 1961 Anayasası'na göre evet; fakat iktidar partisi bir çok konuda olduğu gibi burada da anayasa sınırları dışına çıkıyor.

1960'da bir ihtilalle devrilen çıkarıcılara boyun eğmiş Menderes rejimi sırasında, bir çok yazar, görüşlerinden dolayı mahkûm edilmişlerdi. Bugün, yani 1965 genel seçimlerinden sonra bu durumun değişmesi beklenirdi. Gerçekten de büyük ölçüde değişiklikler oldu. Fakat bugün iktidardaki A.P., yurt yönetimini devrimlere reaksiyoner bir hale koymak, eski yoluna sokmak için elinden geleni yapmaktadır.

İktidarın bu sapmalarına karşı en esaslı tenkitleri, Türkiye İşçi Partisi yapmaktadır. TIP, 1965 seçimlerinde millî baklıyeden 13 milletvekili çıkartmıştır. O zamandan beri parti hep ilerleme kaydetmiştir. Partî, üniversite öğrencileri tarafından da desteklenmekte ve yüz yıllarca feodal düzende ağalar tarafından sömürülmüş, cahil bırakılmış, ıradeş ağaya tabi kılınmış olan köylüye ve işçiye ulaşan yolları bulabilmektedir.

32,5 milyonluk Türkiye'nin 21 milyonu köylüdür. Yüzde 60'ı okuma yazma bilmeyen bu insanlar, köy kahvelerinde toplanıp okuma yazma bilen birinin ağzından Çetin Altan'ın yazılarını dinlemektedirler. Çetin Altan'ın yazıları iktidarı o derece rahatsız etmiştir ki, onun tamamen kanunsuz olarak dokunulmazlığının kaldırılması yoluna gidilmiş ve bu arada kendisinin 137 yıl hapsi istenmiştir.

Bugün her ne kadar Türkiye'de kanunî sansür yoksa da, iktidar muhalefeti susturmak için başka yollar aramaktadır. Haftalık sosyalist siyasi dergi olan ANT aleyhine şimdiye kadar 12 dava açılmıştır ki, bu, yazarlarının 46,5 yıl hapsini gerektirmekte ve sadece gazetesinin sahibi ve genel yayın müdürü Doğan Özgüden'in hesabına 33,5 yıl düşmektedir. Dünyaca tanınmış yazar Yaşar Kemal'in dört yıl hapsi istenmektedir. Özgüden'in, ayrıca, hükümetin grevleri kanunsuz olarak durdurmak istemesini tenkit ettiği, «Amerikan aleyhtarı propaganda» yaptığı, komünist propagandasından 6 yıl hapse mahkûm edilen Sadî Alkır'ın beraatini istediği için de davaları vardır.

ANT, bugüne kadar bir çok ekonomik güçlükler içinde 45 sayısını vermiştir. Geçen Eylül ayında derginin basıldığı rotatif ele geçiren bir grup iktidar sempatisinin geride, Amerika'yı protesto eden «Go Home» kapaklı sayısından sonra 10 Ekim'de derginin başkısını sabote etmişlerdir. Fakat ANT, bütün bunlara rağmen, susmamıştır.»

Hem modern hem büyük!

Asıl ilerici biziz. Modern iktidar, bizim iktidarımızdır. Modern idare bizim idarelerimizdir. Modern devlet, bizim devlet anlayışımızdır. Modern devlet adamı, bizim hükümetimizin başına geçen devlet adamımızdır. Varsın onun büyük üniformaları olmasın! Adını taşıyan sokaklar bulunmasın!

O. SEYFİ ORHON

(Son Havadis - 19.1.1968)

Adalet Partili Senato Üyelerine ve Milletvekillerine hitap ederek 26 aylık iktidarımızın ieraatını anlatan Başbakanımız Demirel, büyük devlet adamı vasıflarına hakıyla sahip olduğunu bir kere daha gösterdi.

TEKİN ERER

(Son Havadis - 19.1.1968)